

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΤΙΜΑΙ - ΑΓΓΕΛΙΩΝ 'Ο στίχος άπαξ λ. 40, δις 75, τρίς δρ. 1. - ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΝ δρ. 15 κατ' έτος. - Διά τούς κ. κ. Συνδρομητάς δρ. 10.

ΕΒΔΟΜΑΣ Η ΕΝΩΣΙΣ L'UNION

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΑΘΟΓΙΚΗ.
 ΓΡΑΦΕΙΑ: Πλατεία ΚΕ' Μαρτίου, παρά τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν.
 ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Μ. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ.
ΕΚΔΑΘΑΙ
 ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ ΜΕΤΑ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ,
 καὶ πωλεῖται λελ. 20. Ἐν Ἀθήναις ἀθημερόν 15 κτ.
 Ἡ Συνδρομὴ ἑτησίᾳ καὶ προκληρωτά
 Ἐν Ἀθήναις, ἑξαμηνίως λελ. 12
 Ἐν Ἑλλάδι δρ. 10. Ἐν τῷ ἔξωτερικῷ φρ. χρ. 12

ΓΕΝ. ΑΝΤΙΠΡΟΒΑΠΟΣ ΟΝ Τ. ΜΑΚΚΑΣ
ΥΠΟΚΑΤΑΚΤΗ
 κατά τῶν πορῶν οἰκίῶν, ἀποθηκῶν, ἐργοστασίων, ἐμπορευμάτων, ἐπιπλῶν, ἀποσκευῶν κλπ. Τα συμβόλαιά της δεκτὰ παρὰ τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς.
 Γραφεῖα
 Ἐν Ἀθήναις παρὰ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ τὸ γραφεῖον τῆς Ἐβδομάδος. Ἐν Πειραιεὶ παρὰ τῶν κ. Χ. Β. Φωτίου, οἰκία Π. Δαρμάκου ἢ Π. Ζ. Οἰκονομοῦ, ὁδὸς Ἀριστείδου.

ΕΚΑΚΤΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ
 ΜΕΤ ΕΙΚΟΝΩΝ ΕΚΑΙΔΟΜΕΝΑ
 Κατὰ Πέμπτην καὶ Κυριακὴν
 ἘΤΟΣ Δ'
 Ἡ συνδρομὴ ἑτησίᾳ καὶ προκληρωτά
 Ἀθηνῶν φρ 8. Ἐπαρχίῶν 8,50. Ἐξωτερικῷ φρ. χρ. 15. Ρωσσίας ρούβλια 6.
 Τόμοι κομφοτάτα καὶ σπιρτωτά δεδεμένοι. ἔδρασκονται εἰς τὸ Γραφεῖον,
 Ὀδὸς Πατησίων, ἀριθ. 9.

ΔΕΛΤΙΟΝ
 ΤΟΥ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ
 Ο ΔΥΣΚΟΝ ΑΡΙΘΜΟΣ ΟΜΑΔΙ ΤΑ ΕΙΣΠΡΑΤΤΟΜΕΝΑ
 οἱ δέλοντες νὰ δημοσιεύσασκε μόνον τὰ ἀρχικὰ γράμματα τοῦ ὀνόματός των, παρακαλοῦνται νὰ σημειώσι τοῦτο.

- 121-125 Ραλλοῦ Α. Μελέ (δρ. 5) Ἀθήναι
- 126 Παναγιώτης Πράτορας
- 127-128 Μιχαὴλ Α Βρεττός (δρ. 2) Σέρρες
- 129 Θεοφ. Χριστοφορίδης Ἀλεξάνδρεια
- 130-131 Σπυρ. Π. Λάμπρος (δρ. 2) Ἀθήναι
- 132 Ἀντώνιος Μομφεράτος
- 133-135 Ἐμμ. Γ. Ψαρουδάκης (δρ. 3) R. Sarat
- 136 Κωνστ. Φοῦνης Ἀθήναι
- 137 Γεώργιος Μικαλαγκῆς
- 138 Γεώργιος Λαμπροπούλης
- 139 Βασίλειος Α Μυστακίδης
- 140 Γεωργίος Ἰωάννης Kertch

ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΛΑΟΥ
ΕΞΕΔΩΘΗΝ
 Αρ. 1 **ΧΡΗΣΤΟΠΟΥΛΟΥ** ΤΡΙΚΑΛ. 50
 Αρ. 2 **ΣΟΛΩΜΟΥ** ΠΟΙΗΜΑΤΑ Δ 50
 Αρ. 3 **ΒΗΛΑΡΑ** ΠΟΙΗΜΑΤΑ Δ 50
 Ἐκαστὸν τομίδιον εἰς ἑκατὸν καὶ πλέον σελίδων, ἀποτέλλεται τῷ αἰτούντι, ἐλευθέρων ταχυδρ. τελευτῶν.

ΧΑΡΤΟΠΟΛΕΙΟΝ
ΠΑΛΛΗ ΚΑΙ ΚΟΤΖΙΑ
 Εἰς ἑλληνικὴν γλῶσσαν ἀπὸ δραχ. 35 - 72.
ΥΠΟΓΕΓΙΟΙ ΣΦΗΡΑΙ Ἐπί καλοῦ χαρτοῦ τὰ 100 δραχ. 1,50
ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΡΙΑ Ἐπί καλοῦ χαρτοῦ τὰ 100 δραχ. 1,50
ΜΕΛΑΝΗ καλῆς ἀμπελικωνικῆς ἀναλογισμένη εἰς ἑξ μέρη ὕδατος, ἐκρηκιστὴ καὶ πωλεῖται εἰς ὄβλινα δοχεῖα, περιέχοντα δρ. 312. Τιμὴ δοχείου δρ. 4,50. **ΗΟΚΑ ΛΕΠΤΑ 90** ἀναλελυμένη καὶ ἀρίστη ποιότητος.

PIANOS ET ORGUES
 DE TOUS FACTEURS - AUTRES INSTRUMENTS
UNION MUSICALE
 8, rue de Grammont, Bd ci-devant St. Denys, 13.
 PARIS

ΣΙΑΦΡΩΤΡΙΑ εὐρωπαϊκῆς τέχνης Ὑποκίμια ἀπλὰ καὶ με λούτρον, Κορτιναί, Δαντέλλαι, Προτίαις Γωνιά δδ. Κατακούρησος, ἀριθ. 4.

- Διευθύνσεις**
- ΕΒΔΟΜΑΣ, Πλατεία ΚΕ' Μαρτίου, παρά τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν.
 - ΓΕΡΑΣΙΜΙΔΗΣ, ἰατρός γυναικολόγος, ὁδ. Πειραιῶς.
 - ΔΕΩΝΟΑΙΒΙΕ, καθηγητῆς Γαλλικῆς, ὁπισθ. Θεάτρου.
 - ΚΑΡΟΛ ΜΠΕΚ, βιβλιοπώλης-ἐκδότης, Ὀδ. Ἐρμού.
 - ΛΑΔΑΣ-ΜΗΤΡΟΠΟΥΔΟΣ, δικηγόρος, Σμ ὕρ γ ρ.
 - Κ. ΒΟΗΚΑΗΣ, δικηγ. Ἀλεξάνδρεια, Ὀκέλ. Βολαντζή.
 - ΣΤΕΦΑΝΟΣ καὶ ΕΜΠΕΔΟΚΑΗΣ, ὁδ. Καρότση 67.
 - J. JULIEN Libraire Genève Livres d'occasion. Place Bourg - de Four 32.
 - Γ. ΠΑΜΠΑΝΟΣ ὁδοντοτράτος, Ὀδὸς Πατησίων 9.
 - ΑΔΕΛΦ. ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΟΙ, Ὀδ. Εὐαγγελιστρίας.
 - Ν. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ, δικηγόρος, Ὀδ. Ἐδριπίδου ἀρ. 46.
 - Μ. ΑΡΝΙΩΤΗΣ, βιβλιόδ. ὁπισθ. Χρυσοπηλαιωτίσσης.
 - Ι. ΠΛΑΤΥΣ, ὑπογράφος, ὁδὸς Ἁγίου Μάρκου.
 - Melle ANTONINI, modiste ὁδ. Ἀθηνῶν, ἀριθ. 24.

ΜΑΝΗ ΚΑΙ ΜΑΝΙΑΤΑΙ

Ἐπειδὴ πολλοὶ ἀπετάθησαν ἡμεῖς ἐπιθυνοῦντες τὰ φύλα τῆς Ἐβδομάδος (ἔτος Δ' ἔτος 1887), ἐν οἷς ἐδημοσιεύθησαν αἱ περὶ **Μάνης καὶ Μανιατῶν** ἐπιστολαὶ τοῦ κ. Π. Κ. αἱ ἀποκλύσαι μοναδικὴν εἰς τὸ εἶδος τῆς ἱστογραφίης, ἠθολογικῆς καὶ ἱστορικῆς μονογραφίαν παρὶ τοῦ λαοῦ καὶ τῆς γῆρας τῆς Μάνης, ἀνευκώσα μὲν τὸς ἐξανθληθέντας ἀρθμούς, καὶ περιέχοντες τὴν πληρῆ σειράν τῶν δώδεκα φύλλων ἀπὸ **δραχ. δύο** προκληρωτῶν.

PUBLICATIONS DE LA LIBRAIRIE DES DICTIONNAIRES
 7, Passage Saunier, Paris.
 10 FR. PAR MOIS.
 Dictionnaire encyclopedique et biographique de l'Industrie et des Arts industriels, par E. — O. LAMM 6000 souscripteurs — 5000 gravures — 8 vol. de 170 pages.
PRIX 250 fr.

ΦΑΥΣΤΟΣ
 (Ἑξαμηνίως μεταφράσις ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ)
 ὑπὸ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Κ. ΣΤΡΑΤΗΓΗ.
 Καλλιτεχνικὴ ἔκδοσις ἐκ σελίδων 330.
 ΤΙΜΑΤΑ ΦΡΑΓΚΩΝ 5.
 Εὐρίσκειται παρ' ἅπασιν τοῖς βιβλιοπωλείοις.

ΕΞΕΔΩΘΗΝ ΧΕΙΜΩΝΑΝΘΟΙ

Εἰς τὰ βιβλιοπωλεῖα Ἐστίας, Βιλμπέργ, Μπέκ, Κονσταγγιδίου. Εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Διακλάσεως τοῦ Ἀστέρος καὶ τῆς Ἐβδομάδος.
 Οἱ ἐγγραφεῖνες συνδρομηταὶ λαμβάνουσι τὸ βιβλίον, ἀπὸν προποστέλλωσι τὴν ἐκ δρ. 2,25 συνδρομὴν των.
ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΑΝΤΙ ΔΡ. 3.

ΜΕΤΑΛΛΙΚΑ ΥΔΑΤΑ
 Γενικὴ ἀποθήκη ἘΝ ΣΥΡΩ, ὁδ. Θεάτρου
 Φαρμακείον Ἰ. Τ. Δαμβέργη.

Vals-Vichy-Orrezza
Pardina-Janos
 ΕΤΟΜΑΧΙΚΑ Παιτίλλια VALS.

Καὶ τὸ μόνον ἐπαγορευτικὸν τῶν τρυφῶν τῆς κερφαλῆς ἕως τῆς
Mme ALLEN'S

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟΝ ΣΙΑΦΡΩΡΟΜΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ-ΑΘΗΝΩΝ-ΝΑΥΠΛΙΟΥ-ΚΟΡΙΝΘΟΥ

	1	3	33	2	4	32
Πειραιῶς ἀν.	5.30 π	10.15 π	1 μ.α	Πάτρας ἀν.	6.30 π	12.10
Ἀθηνῶν	6	10.50	1.35	Ἀγίου	8	2
Κόρινθος ἀρ.	8.55	2.25	5.20	Κόρινθος	11.20	6
Ἀγίου	12.07	6.40		Ἀθηνῶν ἀρ.	2.25	9.25
Πάτρας	1.30	8.30		Πειραιῶς	2.55	9.50

	202	32	203	33
Ναυπλίου ἀν.	8 π.μ.	10.30 π.μ.	Κόρινθος ἀν.	2.45 μ.μ.
Ἄργου	8.32	11.15	Ἄργου ἀρ.	5.05
Κόρινθος ἀρ.	10.50	1.55 μ.	Ναυπλίου	5.35
Μύλων ἀραν	7.45 π.μ.		Εἰς Μύλους ἀρ.	5.15

Σημείωσις: Ἡ ἀμαρσοτοχία 33 ἀναχωρεῖ ἐκ Πειραιῶς διὰ Κόρινθον Ναυπλίον, ἐκαστὴν Δευτέραν, Τετάρτην Παρασκευήν ἢ δὲ ἀμαρσοτ. 32 ἐκ Ναυπλίου διὰ Κόρινθον Πειραιῶν, ἐκαστὴν Τρίτην, Πέμπτην, Σάββατον. Αἱ ἀμαρσοτ. 2, 4, 33, 32, 202, 203, σταθμεύουσι εἰς διαί: τὰς σταθμοὺς καὶ τὸς Σταθμὸς Μεταῦ Κόρινθου — Ἀκράτας, Πάτρας — Ἀκράτας, Ναυπλίου — Ἄργου — Μύλων καὶ ἀντιστρόφως, κυκλοφοροῦσι καθ' ἐκάστην ἑποικὴ ἀμαρσοτοχίᾳ σταθμεύουσαι καὶ εἰς πάσας τὰς Στάσεις.

ΣΟΦΙΑ ΔΕΙΤΟΡ ΛΑΜΗΤΡΑΤΙ

ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ ΖΑΡΚΟΥ

Ἀγγέλουσα τὴν ἔκδοσιν «Ἱστορίας τῆς Γαλλικῆς Φιλολογίας», κριτικῶν περιπέτων νὰ ὑπομνήσω τὸ πρῶτον διαφέρων, οὐκ ἄρα ἀποκλείει ἐν τοῖς πεπολιτισμένοις ἔθνεσιν, οὐδὲ τὴν μεγάλην ἐπίδρασιν, ἣν ἔσχεν ἐπὶ τῆς φιλολογικῆς ἐπιπέτου Ἑλλάδος. Ἀντὶ τούτου ἄξιον προτιθέμενον νὰ ἀπέσω τὸν τρόπον καὶ τὴν μεθοδὸν, ἣν ἀκολούθησεν ἐν τῇ συγγραφῇ τοῦ βιβλίου. Ἐπισημαίνω, ὅτι ἐν τῇ ἐπιπέτῳ ἡ νεώτερα κριτικὴ εἰς τὴν φιλολογικὴν ἱστορίαν, ὄσῳ περιληπτικῆ καὶ ἐν εἰς αὐτὴν, ἐξήγησα, μὴ ἀκουσμένη εἰς τὴν ἀπλήν ἐκδοσὶν τῶν γεγονότων, καὶ ἐξηγήσω καὶ αἰτιολογήσω τὰ καθ' ἕναστος πασῶν τῶν περιόδων τῆς Γαλλικῆς φιλολογίας, ἀνατρέγουσα εἰς τὴν γένεσιν αὐτῆς καὶ τὴν πρῶτην ἐξέφεσιν τοῦ Γαλλικοῦ πνεύματος. Μετὰ τούτο δὲ, πρὶν εἰσελθεῖν εἰς τὸ μετὰ τὴν ἐπιπέτου ἱστορικὴν ἐξέφεσιν τῆς ἑσμενῆς χορείας τῶν Βοσσοῦτων, τῶν Κορνηλιῶν, τῶν Μολιέρων, τῶν Βολταίρων καὶ τῶν Οὐγκὼ καταπλήττουσι τὸν θεώμενον, ἐράνη μὲν ἐπὶ τῶν ἐπιπέτων νὰ μελετήσω διὰ βραχέων τὸν Μεσαιωνικὸν κόσμον, τὸν ἀναπόδρασόν τούτον, καὶ ὅτις συνδέει τὸ πρῶτον παρὰ τὸν ἑσμενῆς ἀνατολικῆς, καὶ διευκρινήσω τὰς διαφορὰς αἰτίας, αἰτινὰς ἐπιπέτου ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως τῆς Γαλλικῆς φιλολογίας ἀπὸ τῆς γενέσεως αὐτῆς μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων. Ἀποβλέπουσα δὲ πάντοτε εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἀναγωγὴν, παρέχον μὲν τὰ ὀλιγώτερον αὐτοῖς διαφέροντα, ἐνδεδιτριφὰ δὲ μάλλον περὶ τὴν σύγχρονον φιλολογίαν, καὶ τὴν ἀφήγησιν ἄλλων, ἐγόντων πλείονα σχέσιν πρὸς τὴν ἑλληνικὴν γραμματικολογίαν. Πάσαι δὲ αἱ μελέταις ταύταις ἀναγέρουσιν εἰς περιόδους ἑσμενῆς χορείας κατὰ τὴν διάφορον μορφήν καὶ τὸν διάφορον χαρακτῆρα, ὅν ἐκαστὴν ἐπιπέτου, καὶ αὐτῶν τῶν ἐπιπέτων, ὅν τὸ περιεχόμενον ἀποτελοῦσι περίπου τὰ ἐξῆς κεφάλαια:

- Πρόλογος**
Γαλλικὴ φιλολογία: σχέσις καὶ ἐπίδρασις αὐτῆς ἐπὶ τὴν φιλολογίαν τῆς ἄλλης Ἑλλάδος.
- Εἰσαγωγή**
Ἡ Γαλατία Ρωμαϊκὴ ἐπαρχία. — Ἐπίδρασις τῶν Ῥωμαίων παραδίδουσι τῆς Ἑλλάδος καὶ Ῥώμης, τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τῶν Γερμανικῶν ἑθῶν ἐπὶ τὸ νεώτερον πνεῦμα τοῦ Μεσαίωνα. — Κέλτες ὁ Μέγαρος καὶ ἡ ἑλληνικὴ γέννησις κατὰ τὴν Ἡ. Ἐκείνηται τῆς. — Γενικαὶ ἀρχαὶ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας. — Ἑτυμολογικὰ στοιχεῖα τῆς Γαλλικῆς γλώσσας. — Σχέσις τῆς Ἰταλικῆς καὶ Ἰσπανικῆς πρὸς αὐτὴν. — Ἡ γλῶσσα τοῦ οὐ καὶ τῆς ἑλληνικῆς οὐ. — Γένεσις καὶ μὲταγενέστερος τῆς Γαλλικῆς γραμματικῆς. — Γένεσις καὶ μὲταγενέστερος τῆς Γαλλικῆς ἀσχυρίας. — Ἡ μερικὴ ἐν τῷ Μεσαίῳ.
- Πῆξιν**
Φεουδαρια καὶ ἑθνη. — Ἐπὶ τῆς ποιήσεως. — Τροβαδούροι καὶ Μινστρεῖλοι. — Σπουδαίους τῆς Μεσαιωνικῆς ἐπικῆς ποιήσεως. — Δυτικὴ ποιησις. — Τροβαδούροι κατὰ τὸν ΙΒ' καὶ ΙΓ' αἰῶνα. — Προβερβοὶ Λυρικοὶ. — Δραματικὴ ποιησις. — Λεϊφανα τῆς ἀρχαίας τραγωδίας καὶ τῶν δραματικῶν ἑθῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Μεσαίωνα. — Δραματικὴν καὶ λαϊκὸν δράμα. — Φιλολογικὴν σπουδαίους τῶν «Μυστηρίων» καὶ τῶν «Θαυμάτων». — Κατασκευαί-τοῦ Χριστιανικοῦ δράματος καὶ ἐπίδρασις αὐτοῦ ἐπὶ τὸ νεώτερον. — Τέλος τῆς Λατινικῆς κρημνίδος καὶ ἀρχὴ τῆς Γαλλικῆς. — Βαζουβίνου καὶ ἑλληνικῆς παρὰ τὸν ΙΒ' αἰῶνα. — Ἐπίδρασις τῶν Σικελικῶν ἐπὶ τὴν ἑλληνικὴν ποιησὶν ἐπὶ τῆς λαϊκῆς κρημνίδος κατὰ τὸν ΙΖ' αἰῶνα. — Διαφορὰ μὲτα τὴν ἀσχυρίαν ποιήσεως. — Μυθία. — Ἡ Μυθία τοῦ Ρόδου καὶ ὁ Ἀπόλογος τῆς Ἀλκίνοος. — Ἀρχαὶ ποιήσεως κατὰ τὸν ΙΔ' καὶ ΙΕ' αἰῶνα. — Κέλτες τῆς ἑλληνικῆς. — Βιλόν. — Ἀρχαὶ τῆς ἱστορίας ἐπὶ τῆς Γαλλικῆς γλώσσας. — Βολταίρου, Ζουαυβίλλου, Φουσσάρ, Χριστιαν Πιζάν, Κομίν, Ἐργασίαν τοῦ κλήρου. — Σχολαστικὴ φιλοσοφία. — Ἐκκλησιαστικὴ καὶ πολιτικὴ ρητορεία. — Μυθιστορολογία. — Μεταρρασταί. — Τέλος τοῦ Μέρου Αἰῶνος. — Συμπέρασμα.
- ΙΣΤ' Αἰῶν. Ἀναγέννησις**
Γενικὴ ἐξέτασις τῆς φιλολογίας τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος. — Ἀναγέννησις τῶν γραμμάτων. — Ἰταλικὴ ἐπίδρασις. — Μελέται ἐπὶ τῆς ἑλληνικῆς Ἀρχαίτητος. — Οργανικὴ μεταρρύθμισις. — Ἐπίδρασις αὐτῆς ἐπὶ τὴν φιλολογίαν. — Φιλολογικὴ ἐπίδρασις Φραγκίσκου τοῦ Α'. — Μαρ. — Κατασκευαί τῆς ποιήσεως μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ. — Τὸ πρόγραμμα τοῦ Μετella. — Ο Ρουσσὸ καὶ ἡ σχολὴ αὐτοῦ. — Πιέτας. — Ρενιέ. — Δραματικὰ δαίματα. — Ραββαί. — Τὸ ἀρετὴ αὐτῆς τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας. — Ἡ ἑλληνικὴ φιλοσοφία. — Μοναζίγιον. — Καλλιῶν. — Χαρακτῆρ τῆς διδασκαλίας καὶ τῆς πολεμικῆς αὐτοῦ. — Πολιτικὴ ρητορεία. — Δημοστορολογία. — Μενίκπειος βάρτα. — Ἐρικός ὁ Α'.
- ΙΖ' Αἰῶν.**
Γενικὴ ἐξέτασις τῆς φιλολογίας κατὰ τὸν ΙΖ' αἰῶνα. — Γαλλικὴ Ἀκαδημία, Βοζιέλις, Μέγαρον Ραβουλλιέ. — Πόρτ Ρουγιάλ. — Ἐπίδρασις αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γλῶσσαν καὶ τὴν φιλολογίαν. — Ἰσπανικὴ ἐπίδρασις. — Ἐπίδρασις τῆς κλασσικῆς καὶ Χριστιανικῆς ἀρχαίτητος. — Κατασκευαί τοῦ θεάτρου κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΖ' αἰῶνος. — Ἐπίδρασις Ραββαί. — Κροβίλιος. — Δραματικὴν αὐτοῦ σύστημα. — Ἐπίδρασις Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ'. — Ραββαί. — Μολιέρ. — Χαρακτῆρ τῶν ἔργων αὐτοῦ. — Σατυρικὴ ποιησις. — Βουαί. — Ἐπίδρασις αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ποιησὶν. — Λαυρανοῦ. — Τὸ ἀρετὴ αὐτοῦ ὁ μῦθος. — Αἱ σχέσις αὐτοῦ πρὸς τὸν Μολιέρ. — Δυτικὴ ποιησις. — Μολιέρ.

Διὰ τοὺς κ.κ. συνδρομητὰς τῆς ἑκάστου τῶρου δόξαται

ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΠΑΤΕΙΑ ΚΕ. ΜΑΡΤΙΟΥ
Παρὰ τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ ἐναντὶ τοῦ Κήπου

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ Μ. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ

ΕΒΔΟΜΑΣ

ΣΥΝΑΡΜΟΝΕ
ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΑΡΑΡΤΕ
Ἐν Ἑλλάδι. Δρ. 10
Ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ Φρ. χρ. 12

ΕΚΔΑΙΟΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Φιλανθρωπία - ἀγάπη, ὑπὸ Ἀριάνης Μ. Δαμβέργη. Σελίδες ἐκ τῶν ἀγῶνων περὶ τῆς Γερμανικῆς Ἐξέφεσις. Τὸ ἔργον τοῦ Λουθήρου, ὑπὸ Ν. Καλῆ.
- Πολίταις: ἡ Ἀγάπη, ὑπὸ Ι. Πολέμου. Ἐσπερινὰ Ἀθηναίσις: Μεγάλο - Μανουῆλ, ὑπὸ Ἰωάννου Μ. Δαμβέργη.
- Σύγχρονος Ἑλλή Φιλολογία: Πνευματικὴ κίνησις ἐν Βελγίῳ, ὑπὸ Αἰκατερίνης Ζάρκου.
- Ἱστορία τῶν ἀσχυριῶν S. Westropp (ἐκ τοῦ Ἀγγλικῆ) ὑπὸ Ἀλ. Καράλη.
- Ἐξέφεσις τῆς Ἑβδομάδος.
- Ἱδιαιτέρως Γράμματα.
- Νέα βιβλία.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Τὰ Δύσκολα Χρόνια τοῦ Αἰώνου, Σελ. 321 - 328.

ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΑ - ΑΓΑΠΗ

Ἐν τῷ περιπαθεῖ μυστηρίῳ τῆς σταυρώσεως καὶ τῇ ἐνδοξῇ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἀναστάσεως μάτην ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου ἐπιζητεῖ ἄλλην ἐξήγησιν μετὰ τὴν παροδὸν τῶν αἰῶνων ἡ ἐκείνην, ἣν ἀπέδωκαν αὐταῖς οἱ πρῶτοι Χριστιανοί. Ἐκδοτε οἱ ἀνθρώποι ἐφῆρτον μυριάδας φάτων, δι' ὧν νὰ φωτισώσιν καὶ τὰς μάλλον ἀποκνήτρους γωνίας τοῦ πραγματικοῦ καὶ τοῦ φανταστικοῦ κόσμου, ἀλλ' οὐδέποτε ἠδυνήθησαν νὰ προσθέσωσι μίαν κἀν ἐκτίνα εἰς τὴν αἴγλην, δι' ἣς οἱ ἀπλοικοὶ καὶ ἀκαίτευτοι ἄλιτες περιέβαλον τὰ πάθη τοῦ Ἰησοῦ, μίαν λάμψιν εἰς τὸ χρυσὸν ἀκτινωτὸν, ὅπερ ἐσχηματίσθη περὶ τὴν κεφαλὴν του αἰ δύο μεγάλας αὐτοῦ ἐντολαί, ἡ φιλανθρωπία καὶ ἡ ἀγάπη.

Ὅτι ἔλεγον τότε, λέγουσι καὶ νῦν εἰς δάκρυα ἐκίνοι τότε ἡ ἀφήγησις τοῦ ἀλγεινοῦ μαρτυρίου, εἰς δάκρυα κινεῖται ἡδὴ ἡ ἐνιαυσία ἀνάμνησις τοῦ δράματος τοῦ Γολγοθα. Καθ' ἕναστος ἔτος αἱ ψυχαι τῶν πιστῶν βυθίζονται ἐν κολυμβήθρα συγκινήσεων, καθ' ἕναστος ἔτος αἱ σκληρανθεσκαί καρδίαι ἀπαλύνονται πρὸς στιγμήν, καὶ ὡς ἄνη ὑπὸ θερμῆς ἡλιακῆς ἀκτίνας ἀνοίγονται, καὶ ἀναπέμπουσι πρὸς τὸν οὐρανὸν δι' ἐνὸς στεναγμοῦ τὸ ἄρωμα τῶν. Ἄλλ' ἐνῶ ἐν τῇ παρῶδῳ τῶν αἰῶνων τὸ ἱερὸν δράμα διετήρησεν ἅπαν τὸ γόντράν του ἐπὶ τῶν ψυχῶν, αἱ δύο μεγάλα ἐντολαί, πρὸς ἐπισημασίαν τῶν ἀποστολετελεσθῶν τούτου, ἐξησθενησθησαν ἐπιποσοῦτον, κατέστησαν τῶσον ὠχρὰ, ὡστε

ἀν ἐκ μόνῃς τῆς παρουσίας τῶν θά ἡτο ἀνάγκη νὰ πιστοποιηθῆ ἡ πρὸς τὸν Χριστὸν πίστις, θὰ ἀνευρίσκον τὸν Χριστιανισμόν ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν οἱ πρῶτοι Χριστιανοὶ ὠχρὰ καὶ ἐξησθενημένον ὄσον αὐτάς.

Λέξεις κόμψαι πράγματι καὶ εἶδη πηλυτελείας θεωροῦνται πλέον, καὶ ὡς τοιαῦτα ἀνταλλάσσονται μετ' ἐθιμοτυπικῆς ἀκριβείας, μετὰ μαθηματικῶν ὑπολογισμῶν, αἱ δύο μεγάλα καὶ ἱερὰ ἐντολαί. Πρὶν ἐκστομισθῶσι ζυγίζονται, πρὶν ἐκφρασθῶσι τεχνολογικῶς διαφοροτρόπως. Οὐδεὶς πλέον ἢ μάλλον ὀλίγιστοι θεωροῦσιν αὐτάς ἀδιασπάστους ἀπὸ τὸν τίτλον τοῦ Χριστιανοῦ· οἱ πλείστοι κρατοῦσι τούτου, τὸν ἐναγκαλίζονται, τὸν ἐπιδεικνύουσι, σπογγίζουσι τὰ ὄμματα πρὸ τοῦ Ἐσταυρωμένου, ποιοῦσι τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ μετ' εὐλαθείας, καὶ κλειότες τοὺς ὀφθαλμοὺς φαντάζονται τὸν Θεὸν εὐλογούντα τὰ ἔργα τῶν ἀπὸ τοῦ ὕψους τῶν οὐρανῶν.

Ἄλλὰ τὴν φιλανθρωπίαν, ἀλλὰ τὴν ἀγάπην, τὰς δύο ταύτας ὑψηλάς ἐντολάς του, αἰτινὰς τεθεσκαί ἡ μία ἐπὶ τῆς ἄλλης ἐσχηματίσθη τὸν τίμιον σταυρὸν τοῦ μαρτυρίου του, καὶ ἀνέδειξαν τὴν ἐν τῇ γῆ παρουσίαν του, τὴν φιλανθρωπίαν καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς οὐδὲν λογίζονται πλέον, πρὸς οὐδὲν, ἢ μόνον ὡς λέξεις χρησίμους νὰ κοσμοῦσι τὰς προσωρινὰς αὐτῶν ἀδυναμίας καὶ ματαιότητάς.

Ἐὰν ἀληθῶς ἐπὶ τῶν ἔργων καὶ μόνων βασιζέται ἡ πίστις, δύο δὲ εἰσι τὰ κυριώτερα, χάριν τῶν ὁποίων ἤβησε καὶ ἐν τῇ γῆ ὁ Θεός, ἡ φιλανθρωπία καὶ ἡ ἀγάπη, ἡ πίστις τότε ἀπὸ πολλῶν ἐνεκρῶθη, τὰ δὲ σημεῖα ζωῆς, ἄτινα σπανίως δίδει, εἶνε τῶσον ἐλάχιστα, ὡστε δὲν ἀρκουσι νὰ καταλέξωσιν αὐτὴν μετὰ τῶν ζῶντων. Ἡ φιλανθρωπία καὶ ἡ ἀγάπη, αἱ δύο αὐταὶ χεῖρες τῆς πίστεως, ἐνευρίσθησθαί, πάσχουσαι, μεταδίδουσι τὴν ἀδυναμίαν, τὸν θάνατον εἰς τὸν κορμὸν αὐτῆς· οἱ δὲ χριστιανοί, αἰτινὰς ἐγένοντο ἡδὴ πολλῶν δυστυχεστέροι ἢ ἄλλοτε διὰ τῆς στερήσεως τῶν, θὰ ἀπολέσωσι ταχέως καὶ τὸ φιλόστοργον τῆς παραμυθίας καταφύγιον, ὅπερ ἐπὶ αἰῶνας ὄλους εὐρίσκον ἐν ταῖς κόλπαις τῆς θρησκείας τῶν.

Ἐθῆκα ἰσως χορδὰς πολὺ βαρείας διὰ τοὺς ἀσθενεῖς μου δακτύλους· ἐκ τούτου οἱ ἴχαι αὐτῶν εἶνε ἀσθενέστεροι, ἢ ὅσον ἐπρεπε, μελαγχολικότεροι ἢ ὅσον ἐπόθουν:

ἀλλὰ ρεμβάζουσα ἐφῆντασθη τὸν κόσμον εὐτυχῆ, τοὺς ἀνθρώπους ὀλιγώτερον πάσχοντας, καὶ ἐφαντάσθη τὸ φρακτὸν τούτου ὄνειρον πραγματοποιούμενον, οὐχὶ δι' ἀτελετήτων ἀγῶνων καὶ ἐπιστημονικῶν ἐρευνῶν, οὐχὶ διὰ τοῦ μικροσκοπίου καὶ τοῦ ἀτμοῦ, ἀλλὰ διὰ τῶν δύο θωπευτικῶν τῆς πίστεως χειρῶν, τῆς φιλανθρωπίας καὶ τῆς ἀγάπης.

Μὴ μεθ' ὄλα τὰ δάκρυα, ἄτινα ἐχύνοντο χθὲς ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Ἐσταυρωμένου, μὴ μεθ' ὄλην τὴν χαρὰν, ἣτις θὰ λάμψῃ σήμερον ἐπὶ τῇ ἀγία αὐτοῦ Ἀναστάσει, εἶνε ἀνάγκη νὰ κατέλθῃ ἀπ' ἔτι ὁ Χριστὸς ἐπὶ τῆς γῆς, ἡ κατὰ δευτέρου μαρτυρίου διδάξῃ εἰς νέον ἀναγεννηθῆσόμενον κόσμον τὰ ὀνόματα καὶ τὴν δύναμιν τῶν δύο μεγάλων αὐτοῦ ἐντολῶν, τῆς φιλανθρωπίας καὶ τῆς ἀγάπης;

ΑΡΙΑΝΗ Μ. ΔΑΜΒΕΡΓΗ

ΣΕΛΙΔΕΣ

ΕΚ ΤΩΝ ΑΓΓΛΩΝ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΟΣ

ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ ΛΟΥΘΗΡΟΥ

Ἡ θρησκευτικὴ Μεταρρύθμισις ἦτο διὰ τὴν Γερμανίαν τὸ καθάρτηρον πῦρ, δι' οὗ αὐτὴ ἀποκαθαρθεῖσθα καὶ ἐξαγινωθεῖσθα, διεξεδέχθη βραδύτερον, ἐν τῷ κλητῷ χρόνῳ, τὴν ἱστορικὴν αὐτῆς ἐντολήν ἐν πνεύματι πλήρους αὐτονομίας καὶ ἐλευθερίας. Ἄλλ' ὡς σοὶ εἶπον προηγουμένως, ὁ Λούθηρος δὲν διετύπωσε πλήρη τὴν ἐπαναστατικὴν ἐπίθετον αἰ βάσεις διὰ τοῦ νέου θρησκευτικοῦ κρημνισμοῦ του. Ἀπέβλεψε μόνον εἰς τὰς θρησκευτικὰς σχέσεις τῆς πατριδος του, ἐλάχιστον δ' ἐμερίμνησεν περὶ τῶν κοινωνικῶν καὶ πολιτικῶν. Τὸ τοιοῦτον δύναται νὰ ἐκπλήξῃ ἰσως ἐπιπόλαιον παρατηρητὴν τῶν ἱστορικῶν φαινομένων. Ἄλλ' ὅστις ἐρευνᾷ βαθύτερον καὶ φιλοσοφικώτερον τὴν ἐξέλιξιν αὐτῶν, οὐδεμίαν θέλει αἰσθανθῆ ἀπορίαν ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ τοῦ Λουθήρου ἐπιφυλακτικότητι. Συνήθως πᾶσα ἰδέα, μέλλουσα νὰ περιλάβῃ πλήρη τὸν βίον λαοῦ τινοῦ, δὲν ἀποκαλύπτεται ἀρτίαν ἐν δλῆ αὐτῆς ἱστορικῇ πραγματικότητι. Παρίσταται κατὰ πρῶτον ἐν στενωπῶν κυκλῶ, ἐν μερικωτέρῳ ἐνοοίῳ, ἀναπτύσσεται δὲ βαθμυδὸν ἐν τῇ ῥοῇ τῶν αἰῶνων συμφῶνως πρὸς τὴν χωροῦσαν ἀνάπτειξιν τοῦ ἐθνικοῦ πνεύματος. Ἀνάλογόν τι συνέβη καὶ ἐπὶ τῆς διὰ τοῦ Λουθήρου κρημνισμοῦ Μεταρρυθμίσεως. Κατὰ πρῶτον ἐξεδηλώθη αὐτὴ ὡς θρησκευτικὴ μεταρρύθμισις, ἵνα καταστή

του χρόνου προϊόντος κοινωνική και πολιτική. Κατά τον αιώνα εκείνον ὁ Γερμανικός κόσμος, ἐκτός εὐαρισθῶν ἐξαίρεσεων, ἑστερείτο τῆς ἀναπτύξεως, τῆς προσκοῦσης πρὸς ἀποδοχὴν καθολικῆς μεταρρυθμίσεως, οἷα ἦν ἡ πλήρης ἔννοια τοῦ κηρύγματος τοῦ Λουθήρου. Τούτου ἕνεκα ὁ οὐδερεχὴς Μεταρρυθμιστὴς περιωρίσθη μόνον κηρύττων τὴν θρησκευτικὴν χειραφεσίαν; ἢ ἐπακολούθημα ἔμελλε νὰ καταστήθῃ τὸ βραδύτερον ἢ λοιπὴ χειραφεσία τοῦ Γερμανικοῦ κόσμου;

Κατὰ τὸν αἰῶνα ἐκείνου τῆς ἐθνικῆς ζυμώσεως τῆς Γερμανίας δὲν ἔλειπον κραυγαὶ διαμαρτυρησεως κατὰ τῆς προϊούσης ἐθνικῆς ἀποσυνθέσεως. Ἄλλ' αὐταὶ ἦσαν μερικαὶ καὶ μεμονωμέναι, ἐλαχίστην δυναμεια νὰ εὐρωσῶν ἀντήχησιν. Φιλόπατρις τοῦ καιροῦ ἐκείνου Γερμανός, ὁ Gregor von Heimburg, ἐπέτιμα μετ' ἀληθοῦς οὐδύνης τοὺς ἡγεμόνας τῆς πατρίδος του, διότι ἐκλόνησαν τὴν αὐτοκρατορίαν, καὶ διέσφειραν τὸν λαόν. Τυφλὴ καὶ ἀφρον Γερμανία, ἔλεγεν, ἦτις ἀρνεῖται νὰ βασιλεύσῃ ἕνα μόνον αὐτοκράτορα, ὑποκύπτει δὲ εἰς χιλίους δεσπότης! Πόσοι προσείχον εἰς τοιαύτας ἐπικλήσεις, πόσοι κατενόουν τὴν τοιαύτην ἀνάγκην, πόσοι ἐπὶ τέλους ἐτόλμων ν' ἀπαίτησάν τε καὶ τὸν Ἐκλεκτόραν καὶ τὸν λοιπὸν Τιμαριωτῶν τὴν μεταρρυθμίσιν τοῦ πολιτικοῦ κώδικος τῆς Γερμανίας; Ἐλάχιστοι τῶν αὐτοκρατῶν διενοήθησαν ν' ἀναλάβωσι τοιοῦτον γιγάντιον ἐγγχείρημα. Ὅσοι ἐτόλμων, ἠναγκάζοντο νὰ ὀπισθοχωρήσωσι μετ' ὀλίγον πρὸ τῆς σιδηρᾶς ἀνάγκης τῶν πραγμάτων, τῆς ὁσημέραι προϊούσης ἀποσυνθέσεως.

Καὶ αὐτὸς ὁ Λούθηρος, ὁ μέγιστος τῶν ἀνδρῶν τῆς Γερμανίας κατὰ τὸν αἰῶνα ἐκείνον, δὲν ἐτόλμησε νὰ ἀψηται τοῦ προβλήματος τῆς ἐθνικῆς ἐνότητος. Αὐτὸ ἐγράφη ἐν τῇ θεοχαράκτῳ ἱστορίᾳ τῶν αἰώνων, τῇ γεγραμμένῃ οὐχὶ διὰ χειρὸς τῶν ἀνθρώπων, τῇ συντεταγμένῃ οὐχὶ διὰ τῆς ἀπολύτου αὐτῶν βουλήσεως καὶ ἐνεργείας, ἀλλὰ διὰ τῆς μυστηριώδους ἐνεργείας τῆς φύσεως, ὅτι ὁ μέγας ἀνὴρ, ὅσον καὶ ἂν εἶνε μέγας καὶ γενναῖος ἐν τῇ διανοίᾳ, φέρει κατὰ πρῶτον λόγον τὴν σφραγίδα τοῦ πνεύματος τοῦ αἰῶνος του. Ὅσον καὶ ἂν εἶνε τολμηρὰ καὶ εὐρεῖα ἡ πτῆσις αὐτοῦ, ὅσον καὶ ἂν εἶνε προφητικὴ ἢ ἐνεργετικὴ τοῦ πνεύματος του, ἀδύνατον νὰ μὴ σταματήσῃ πρὸ τῶν δυσδιαβάτων Ἡρακλείων Στῆλων τοῦ χρόνου. Ἡ δύναμις τῆς ἐργασίας αὐτοῦ προβαίνει μέχρις ὀρισμένου τινὸς σημείου, καὶ μετὰ ταῦτα; Ἀργεταὶ ἡ ὀμίχλη τοῦ μέλλοντος, τὴν ὁποίαν ἀδυνατεῖ νὰ διαλύσῃ ἡ φωτεινὴ ἀκτίς τοῦ ἱστορικοῦ ἡλίου, τοῦ καλουμένου μεγάλου ἀνδρὸς καὶ προφήτου. Τὸ κήρυγμά σου, ὦ ἀποστάτα μοναχὲ τῆς Ἐρφορτης, εἶνε ἡ κοπὴ τῶν λόγων τοῦ ἱππότη τοῦ κηρύγματος τῶν παλαιῶν συγχωροκαρτίων Τέτζελ, εἶνε ὁ Ἐπιτάτης τοῦ μεγάλου ἐθνικοῦ Λέοντος τοῦ δεκά-

του, εἶνε ἐπὶ τέλους τὸ ἐθινὸν προανακρούσμα τῆς ἐξεγέρσεως τῆς Γερμανίας. Ἄλλ' ὁ αἰὼν δὲν εἶνε ὄριμος εἰς διὰ τὰ μέγιστα ἰδανικὸν τοῦ Γερμανικοῦ λαοῦ, τὴν ἐθινὴν ἐνότητα καὶ τὴν πολιτικὴν παλιγγενεσίαν τῆς πατρίδος σου. Κατανοεῖς τοῦτο, πρᾶξιμῶς μεταρρυθμιστὰ; Προβαίνεις μέχρι τοῦ δυνατοῦ γενέσθαι, καὶ εἰς τοῦτο οφείλεται τοῦ ἔργου σου ἡ ἐπιτυχία, ὁ θρίαμβος τοῦ κηρύγματος σου ἐπὶ τῶν ναυαγίων τῆς παπῶσινος.

Ἄν ὁ Λούθηρος ἦτο συνήθης τῆς ἰδεολογίας, ἐκ τῶν μαρκερικῶν ἐκείνων πνευμάτων, τῶν ἀρεσκομένων νὰ ἀφρονταῖ ὑπερβεν χρόνου καὶ τόπου, ἦιστα δ' ἀποβλεπόντων εἰς τὸ δυνατόν τῆς ἐπιτυχίας τοῦ ἔργου των, ἡ Μεταρρυθμιστὴς ἤθελεν ἀποτύχει ἀπ' αὐτῆς τῆς πρώτης ἡμέρας, καθ' ἣν ἀπὸ τινος πύλης τῆς ἐκκλησίας τῆς Βιττεμβέργης ὁ ἀναμωφωτῆς τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος ἐκήρυξε τὸν ἀληθῆ λόγον τοῦ Κυρίου, σχίζων πανδημῶς τὰς αἰρετικὰς βούλλας τοῦ ἐν Ρώμῃ Ποντιφίμου. Ἦθελεν αὐξήσει μόνον τὸ μαρτυρολόγιον τοῦ ἐν Βρεσσίας, τοῦ Οὐσσίου, τοῦ Ἰερωνύμου. Εὐτυχῶς ὁ θρησκευτικὸς μεταρρυθμιστὴς ἦτο ἄμα—σπάνιον ἐν τοῖς χρονικοῖς τῆς ἱστορίας—καὶ βαθὺς πολιτικὸς ἀνὴρ. Ἐνόει κἀλλιστα, ὅτι δὲν ὑπῆρχεν ἐτι ἀληθὴς Γερμανικὸς λαός, ἀλλὰ μόνον προνομιοῦχοι, πρὸς οὓς ὤφειλε νὰ καταφυγῇ, ζητῶν συνδρομὴν, καὶ οἵτινες ἐνδιεφέροντο ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως τῶν τιμαριωτικῶν προνομίων των. Αὐτὰς, ὅστις μετὰ τοῦ Μελαγχθωνος δὲν ἐδίδασκε νὰ παραδῶν ἀδειαν διγαμίαν εἰς τὸν Ἐκλεκτορα τῆς Ἔσσης, δὲν ἦτο ἐπὶ τοσοῦτον ἐπιπόλαιος, παραγνωρίζων τὸ πνεῦμα τοῦ καιροῦ του, νὰ ἔλθῃ εἰς ῥῆξιν πρὸς τοὺς ἀντιπροσώπους τῆς ἐπισήμου Γερμανίας, ἀνευ τῆς συμμετοχῆς τῶν ὀποιῶν εἰς τὰ τῆς Μεταρρυθμίσεως οὐδὲν θὰ κατώρθου. Καὶ ἐνεῦθεν λύεται τὸ πρόβλημα, διὰ τί ὁ Λούθηρος δὲν ἠθέλησε νὰ συμμετάσχῃ τῶν ἐνεργειῶν γενναϊότερων τινῶν πνευμάτων τῆς ἐποχῆς του, ἐπιζητούντων μετὰ τῆς θρησκευτικῆς καὶ τῆς κοινωνικῆς ἄμα καὶ πολιτικῆς ἀναγέννησις τῆς Γερμανίας.

Τῆ 22 Ὀκτωβρίου 1520 ἐστέφετο ἐν Ἀκνισγράφῳ Γερμανός αὐτοκράτωρ Κάρολος ὁ Πέμπτος, ἕγγονος τοῦ αὐτοκράτορος Μαξιμιλιανοῦ. Ἐξ ὑπολογισμῶν μᾶλλον πολιτικῶν, ἢ ἐξ ἰδιαιτέρας εὐνοίας, ὁ πάπας ἀπένευεν αὐτῶ τὸν τίτλον Ρωμαίου Αὐτοκράτορος. Ἠλπίσαν ἐπὶ τινὰ στιγμὴν πρόκριτοί τινες τοῦ Γερμανικοῦ ἔθνους, ἰδίως οἱ κατώτεροι εὐγενεῖς καὶ αἱ πόλεις, τὴν ἐπὶ τὰ κρείττω διαρρυθμίσιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ πολιτικῶν πραγμάτων τῆς Γερμανίας. Πρῶτιστα πάντων ὁ κλεινὸς ἐκεῖνος ἱππότης τῆς Μεταρρυθμίσεως, ὁ ἀναμνηστικῶν ὑπὸ τινος ἐσπίφεις ὡς πρὸς τὸ φρόνημα, τὴν ἀρετὴν, τὸ μῖσος κατὰ τῆς ὑποκριτικῆς τυραννίας τοῦ ρωμαϊκοῦ κλήρου, τοὺς κατ' αὐτοῦ ἀγῶνας, τὸν πόθον πρὸς τὴν ἀναγέννησιν καὶ ἐνότητα τῆς

Γερμανίας ὑπὸ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν μοναρχίαν ἀρχὴν, τὸν μέγαν πρόμαχον τοῦ ἱβελλινισμοῦ ἐν Ἰταλίᾳ, τὸν Δάντην Ἀλιγιέρν, ὁ πολεμιστὴς ἄμα καὶ ποιητῆς, ὁ πολιτικὸς καὶ λόγιος, κατέβαλε θαυμασίαν ἐνεργείαν, ἵνα ἡ πατρίς του εὕρῃ παρὰ τῆ ἐγγόνῳ τούτῳ τοῦ Μαξιμιλιανοῦ τὸν πρόμαχον καὶ τὸν σωτῆρα τῆς Γερμανίας. Αὐστουχῶς ὁ ὑποτιθέμενος χρυσὸς εὐρέθη εὐτελὲς μέταλλον. Τὸ ἄδωρον τῶν πάπα, ὁ φίλος καὶ μάταιος τίτλος Ρωμαίου αὐτοκράτορος, περιέπλεξε τὸν Κάρολον εἰς τὰ δίκτυα τοῦ Καθολικισμοῦ, ἀγωνιζομένου ἤδη ἐν Γερμανίᾳ τὸν περὶ τῶν ὄλων ἀγῶνα κατὰ τῆς ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ ἔθνους ὁσημέραι κραταιομένης Μεταρρυθμίσεως. Ὁ αὐτοκράτωρ ἔδωκε χεῖρα συμμαχίας εἰς τὸν Πάπαν, τὰ συγγράματα τοῦ Λουθήρου ἐπυροπλήθησαν κατὰ διαταγὴν αὐτοῦ, ἐπίσημος δ' ἤρξατο ἀντιδρασίς κατὰ τῆς νέας ἰδέας, τῆς ὁποίας ἦτο ἀρρόπολις τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Βιττεμβέργης, τῆς πόλεως, ἀφ' ἧς ἠκούσθη τὸ πρῶτον ἡ μεγάλη φωνὴ τοῦ Μεταρρυθμιστοῦ, ἐνῶ ἡ Σορβόννη τῶν Παρισίων ἀνεθεματίζε τὸ νέον κήρυγμα, ὑπὲρ οὗ κατῆλθεν εἰς σθεναρὸν ἀγῶνα ὁ πιστὸς καὶ εὐγενὴς Μελαγχθων, ὁ Παῦλος τῆς νέας διδασκαλίας, ὁ ὀρθόδοξος Σορβόννη ἐθεωρεῖτο τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἡ alma mater τῶν Γερμανικῶν Πανεπιστημίων ἄλλ' ἡ δύναμις τῶν πραγμάτων κατὰ τὴν ἀφορισμῶν τοῦ Πανεπιστημίου, ἢ δ' ἀπολογία τοῦ Μελαγχθωνος ὑπὲρ τοῦ κηρύγματος τοῦ Λουθήρου εὐρισθεν ἠγά, καὶ διήγειρον ἐνθουσιασμόν παρὰ ταῖς εὐγενεστεραῖς τῶν Γερμανῶν διανοαίς.

Μία τούτων, ὡς σοι εἶπον, ἡ εὐγενεστάτη καὶ ἀνδρικοτάτη τοῦ αἰῶνος ἐν Γερμανίᾳ, ἦτο ἡ τοῦ Οὐλφρίχου Χούττεν: Ἡ ἐποχὴ ἐκείνη τῆς θυελλῆς καὶ πάλης ἐδημιούργει τὸν ἀνδρα τοῦτον ὡς τὸν πιστότατον αὐτῆς διερμηνέα. Ἦτο ἐμπλεως τοῦ κατὰ τῆς Παπικῆς ἀρχῆς μίσους τοῦ αἰῶνος τῆς Μεταρρυθμίσεως, τὸ ὅποσον λαμπρῶς εἶχεν ἐκδηλώσῃ ἐν πολυαριθμοῖς αὐτοῦ συγγράμμασιν. Ἄλλ' ὁ ἀνὴρ τῶν λόγων ἦτο ἐπίσης καὶ ἀνὴρ τῶν ἔργων. Ἐπωφελοῦμένος τῆς περὶ αὐτὸν κοινωνικῆς ζυμώσεως, ἔσπευσε νὰ τεθῇ ἐπὶ κεφαλῆς ἐκείνων, οἵτινες ἐφρόνουν, ὅτι ἦτο καιρὸς, ἵνα ἡ διὰ τοῦ Λουθήρου ἀρχαμένη θρησκευτικὴ μεταρρυθμιστὴς καταστῆ κοινωνικὴ καὶ πολιτικὴ ἐπαναστάσις. Ἐπιφανὴς ἀρχηγὸς τῆς ἰδέας ταύτης παρίστατο τότε ἰδίως ὁ εὐγενὴς ἱππότης Φραγκισκος von Sickingen, ἐφάμιλλος τοῦ Χούττεν κατὰ τὴν εὐγένειαν τῆς φύχης, κατὰ τὴν φιλοπατρίαν, ὡς καὶ κατὰ τὰς χιμαϊρικὰς ἰδέας, ἃς ἔτρεφεν ἐν αὐτῷ περὶ τῆς ἐθνικῆς ἀναγεννήσεως τῆς Γερμανίας. Προστάτης τῶν δυστυχῶν καὶ τῶν ἀδικουμένων, πλουσιώτατος καὶ ἰσχυρώτατος τῶν ἐν τῇ Παραρρηνίῳ Γερμανίᾳ Τιμαριωτῶν, δὲν ἐδίδασκε πλέον ἢ ἀπαξ νὰ ἀγωνισθῇ πρὸς κραταιὰς πόλεις, ἢ ἐπιφανεῖς δυναστείας, ἤρκει, ὅτι ἐμελλε νὰ ἐπιτευθῶσιν οἱ προσφιλεῖς αὐτῷ πόθοι. Σύνθημά του ἦτο *Jacla*

παρχης τῆς Ἔσσης, ὁ δούξ τῆς Βιττεμβέργης ἐπέσταν τὴν ὀργὴν τοῦ ἀτιθάσμου ἱππότη. Ἐπὶ κεφαλῆς Γερμανῶν χωρικῶν εἰσεβάλεν εἰς Γαλλίαν, ἢ τὴν Πικαρδίαν κατατρήμασεν. Ἐνεκα τῶν ἀγῶνων τούτων κατέστη ἐπὶ τινὰ χρόνον τὸ εἶδωλον τοῦ Γερμανικοῦ λαοῦ. Ζηλωτῆς τῶν ἰδεῶν τῆς Μεταρρυθμίσεως, ἐξεδήλωσε τὰς ὑπὲρ αὐτῆς συμπάθειάς του εἰς μέγαν βαθμὸν, ἐκάλεσε δὲ παρ' αὐτῷ τὸν Χούττεν καὶ τὸν Λούθηρον. Ἐσπευσε ὁ πρῶτος πρὸς αὐτόν, ἐλπίζων ὅτι ἡ Μεταρρυθμιστὴς ἤθελεν εὕρῃ τὸ ζῆλον τῆς ἐνεργείας καὶ τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἰδεῶν αὐτῆς κατὰ τῆς ἀρχαίας τάξεως, τῆς ἐκπροσωπομένης τότε ὑπὸ τοῦ Πάπα, τοῦ Αὐτοκράτορος καὶ τῶν ἐπιρρανεστάτων ἡγεμόνων, κοσμητικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν, τῆς Γερμανίας. Ἐν ἔτει 1522 ὁ Σίκιγγεν, ἀγων μετ' αὐτοῦ ἰκανοῦς ἀνδρας, ἐβάδισε κατὰ τοῦ Ἐκλεκτορος ἀρχιεπισκόπου τοῦ Trier, ὃν καὶ ἐπολιόρησεν ἐν τῇ πρωτεύουσῃ του. Ἄλλ' ἄλλοι ὁμοταγεῖς αὐτῷ καὶ ὁμόφρονες ἡγεμόνες ἔσπευσαν εἰς συνδρομὴν.

Ὁ Σίκιγγεν, στενοχωρηθεὶς, ἠναγκάσθη νὰ λύσῃ τὴν πολιορκίαν, καὶ διελύθη οὕτω τὸ ὄνειρον τοῦ Χούττεν καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ ζηλωτῶν νέας τάξεως πραγμάτων, ἡ κατάρχησις τοῦτ' ἐστὶ τῶν Τιμαριωτικῶν ἡγεμονιῶν. Ἀμφότεροι οἱ ἱππότες οὗτοι, ὁ τς Χούττεν καὶ ὁ Σίκιγγεν, ἐπεκατέστησαν τὴν παρέμβασιν τοῦ Λουθήρου ἐν τοῖς πολιτικοῖς πράγμασι τῆς Γερμανίας, κατενόουν, ὅτι ἡ παρέμβασις αὐτὴ θὰ εἶχε μεγάλην σημασίαν διὰ τὸν Γερμανικὸν κόσμον, ἐφ' οὗ τὸ κράτος τοῦ Λουθήρου ἦτο μέγα. Ἄλλ' ὁ θρησκευτικὸς Μεταρρυθμιστὴς δὲν ἐνόει νὰ παρεκλίνη τῆς κατὰ πρῶτον διαχωρηθείσης ὁδοῦ. Ὁ αἰὼν δὲν ἦτο ὄριμος διὰ τὸ ἰδανικὸν τοῦ Χούττεν καὶ τοῦ Σίκιγγεν μόνον θρησκευτικὰ ζητήματα ἠδύνατο νὰ ἐνοήσῃ, νὰ λάβῃ περὶ αὐτῶν ἐνδιαφέρον· καὶ ὁ ἀποστάτης μοναχὸς ἀπέχετο πάσης συμπράξεως μετὰ τῶν δύο μεγαλωνύμων ἀγωνιστῶν τῶν χρόνων ἐκείνων. Ἐν ἔτει 1523 ὁ Σίκιγγεν, πολιορκηθεὶς ἐν τῷ Τιμαριωτικῷ πύργῳ του ὑπὸ τριῶν Παραρρηνιῶν ἡγεμόνων, εὐρετὸν θάνατον. Μετὰ τινὰς μῆνας, ἑσπερημένος παντὸς στηρίγματος, μὴ ἐννοούμενος ὑπὸ τῶν ἰσχυρῶν τῆς ἐποχῆς του, μετέστη τοῦ βίου καὶ ὁ Οὐλφρίχος Χούττεν. Ἐν τῇ ἱστορικῇ πινακοθήκῃ τοῦ αἰῶνος ἐκείνου, τοῦ τοσοῦτον γοητικοῦ εἰς μεγάλους χαρακτῆρας καὶ εὐγενεῖς ἀφοσιώσεως, ἡ φυσιογνωμία τοῦ Χούττεν εἶνε ἡ εὐγενεστάτη καὶ ἡ συμπαθητικωτάτη. Δὲν ἔσχε τὴν ὑπέροχον ἐπιβολὴν τοῦ Λουθήρου ἢ ἰδιοσυγκρασίαν αὐτοῦ δὲν ἦτο ἡ προσήκουσα, ἵνα ἀναλάβῃ καὶ διεκπεράσῃ ἔργον τοσοῦτον εὐρύ, οἷον ἡ θρησκευτικὴ Μεταρρυθμιστὴς ἄλλ' ἦτο τολμηρὸς, εὐγενὴς, ἐνθουσιώδης, ἀκατάβλητος, μὴ διαστάζων ἀπέναντι τῶν κινδύνων, ἤρκει, ὅτι ἐμελλε νὰ ἐπιτευθῶσιν οἱ προσφιλεῖς αὐτῷ πόθοι. Σύνθημά του ἦτο *Jacla*

alea esto. Ἄλλ' αἱ ἰδέαι, ὡν τὴν πραγμάτωσιν ἐπέζητει, εἰ καὶ εὐρύτεραι ὁμολογουμένως τῶν τοῦ Λουθήρου, ἦσαν πρόσωροι, ἀκατανόητοι διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, παρ' ὀλιγίστων μόνον πνευματῶν δυναθῆς ἱππότης τῶν γραμμῶν, τῶν ἐθνικῶν ἰδεῶν, περιπλανώμενος ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Γερμανίας πρὸς διαδοσὴν καὶ ὑποστήριξιν τοῦ μεγάλου ἀγῶνος τῶν χρόνων ἐκείνων διὰ τοῦ λόγου καὶ τοῦ ζήτους. Ἐνόμισεν, ὅτι ἠδύνατο νὰ εὕρῃ παρὰ τῷ αὐτοκράτορι Καρόλῳ κατὰ πρῶτον, παρὰ τῷ Σίκιγγεν ἀκολουθῶς, τὰ ἰσχυρὰ στηρίγματα τοῦ κηρύγματος τῆς Μεταρρυθμίσεως, ἦτις κατ' αὐτὸν ὤφειλε νὰ ἐξέλθῃ τοῦ στενοῦ ἐκκλησιαστικοῦ κύκλου, καὶ νὰ καταστῇ κοινωνικὴ καὶ πολιτικὴ. Ἄλλ' ὁ μὲν πρῶτος δὲν κατενόησε τὴν ἐθνικὴν ἰδέαν, ὁ δὲ δευτέρως ἐπεσε πρόωρος ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ αὐτῆς, μὴ ὡν ἀναντηρήτως ὁ ἐνοπλιος προφήτης τῆς ἐποχῆς, ὁ δυναμῶς διὰ τοῦ ζήτους νὰ ἐμπέδωσῃ τὸ κράτος τῆς νέας ἰδέας. Καὶ ὁ Χούττεν ἀπέθανεν ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀποτυχησῶν τούτων προσδοκιῶν του, μάτην ἐλπίσας καὶ ἀγωνισθεὶς ὑπὲρ τῆς ἀμέσου τοῦ ἔθνους του παλιγγενεσίας.

Κατέπεσον πρόωρος οἱ κάλυκες τοῦ Γερμανικοῦ ἔαρος ὑπὸ τὸν ἐπισκήψαντα πάγον τοῦ ἔθνικοῦ χειμῶνος, ἐμαράνθησαν τὰ πρῶτως ἀναθαλόντα δίδυμα ἀνθη. Οἱ δύο ἱππότες τοῦ Ρήνου, οἱ τολμηρότερον πάντων τῶν συγχρόνων των συλλαβόντες τὴν ἔννοιαν τῆς ἐθνικῆς ἐξεγέρσεως, ἐξέλιπον ἀνεπιστρεπτὴ ἀπὸ τῆς σκηπῆς τῆς ἐνεργείας, ἐφ' ἧς ἐκατελείφθη μόνος ὁ Λούθηρος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ συντηρητικοί, οἱ φρονούντες, ὅτι θρησκευτικὴ μόνον μεταρρυθμιστὴς ὄφειλε νὰ τελεσθῇ κατὰ τὸν χρόνον ἐκείνον, δυναμένη νὰ τύχῃ τῆς συνδρομῆς τῶν ἰσχυρῶν ἀρχόντων τῆς Γερμανίας.

Ὅτε μετ' ὀλίγον, ἐν ἔτει 1525, ὑπὸ τὴν ζωρᾶν ἐνεργείαν τῆς μεταρρυθμιστικῆς κινήσεως ἄλλη τάξις τῆς Παραρρηνίου Γερμανίας, οἱ Χωρικοί, ἐπανίσταντο ὑπὲρ νέας τάξεως πραγμάτων, ριζοσπαστικωτέρας τῶν ἰδεῶν, ἃς ὑπεστήριζον οἱ περὶ τὸν Χούττεν καὶ τὸν Σίκιγγεν, ὁ Λούθηρος δὲν ἐτήρησε πλέον τὴν αὐτὴν ἐπιφυλακτικὴν θέσιν, ἢν ὀλίγω πρότερον. Οἱ Χωρικοὶ καὶ οἱ μετ' αὐτῶν ὁμοφρονούντες Ἀναβαπτιστὰς ἐστράφησαν πρὸς τὸν Λούθηρον, ἀλλ' ἐπὶ ματαίως. Ὁ οὐδερεχὴς μοναχὸς κατενόει ἐκ τῶν προτέρων τὴν ματαιότητα καὶ τὴν ἀπόνοιαν τοῦ ἐγγχείρηματος, δι' οὗ μόνον οὐχὶ ἐπέζητετο ἡ πλήρης κατάρχησις τῆς ἰδιοκτησίας καὶ ἡ κοινωνογμία. Οἱ προφῆται τῆς ἐπαναστάσεως ταύτης, ἢς ἠγεῖτο ὁ ἐκ Μοναχσφούρου Θωμάς Münzer, εὐγενὴς ἀλλὰ πέπλανημένος ἀνὴρ, ἀπεμακρύνθησαν μετ' ὀλίγον τῆς Σχολῆς τῆς Βιττεμβέργης, ἢς ὑπέρτατος Ποντιφίξ ἦτο ὁ Λούθηρος, διὰ νὰ ἰδρῶσσι νέαν τάξιν πραγμάτων, βασιζομένην ἐπὶ τῆς κοινότητος τῶν γυναικῶν καὶ τῶν κτήσεων. Ὁ Λούθηρος κατέλλθε τότε εἰς τὸν ἀγῶνα, οὐχὶ διὰ νὰ

συνδράμῃ, ἀλλὰ διὰ νὰ καταπολεμήσῃ τὴν ἐπιφοβὸν αἵρεσιν, ἣτις διευθυνομένη ὑπὸ τολμηροῦ ἀρχηγοῦ, τοῦ Münzer, ἠπειλεῖ τὰ καθεστῶτα. Ὅποια δοκιμασία διὰ τὸ ἔργον τοῦ Λουθήρου! Δὲν εἶχον ἐξέλθῃ οἱ Ἀναβαπτιστὰς ἐκ τοῦ κηρύγματος αὐτοῦ; Δὲν ἐξετίθετο τοῦτο ὡς ἀναρχικὸν καὶ ἐπικίνδυνον ἐκ τῶν ἐκδηλουμένων παθῶν καὶ καταστροφῶν ἀχαλινώτου δημοκρατικῆς ἐξεγέρσεως; Ὁ προφήτης τῆς Μεταρρυθμίσεως ἐνόμισεν ἐπιβαλλόμενον αὐτῷ καθῆκον ν' ἀποκηρύξῃ τὴν ἐπιφοβὸν αἵρεσιν. Ἐκ τοῦ μέσου ἡμῶν ἐξῆλθον, ἐπιφανεῖ ἐν τινὶ ἐπιστολῇ του, ἀλλὰ δὲν ἦσαν ἡμέτεροι, οὔτε πταίει ὁ σίτος, ἂν ἀπ' αὐτοῦ ἐξέρχεται τὸ ζιζάνιον... Εἶνε ἀληθές, ὅτι ἀνῆκεν εἰς ἡμᾶς ὁ Θωμάς Münzer, ἀλλ' ἤθελε νὰ ἔχῃ περισσώτερον ἡμῶν πνεῦμα. Ἐν τῇ ὑπερσηφιαῖ αὐτοῦ ὠνειροπόλει νέον Εὐαγγέλιον. Προεῖδον καὶ προεῖπον τὰς δυστυχίας ταύτας, ἃς οἰκτερῶ. Ὑπαρχοῦσι στιγμῆαι, καθ' ἃς ἐρωτᾷ ἐμαυτόν, ἂν δὲν θὰ ἦτο κρείττων ἢ διατήρησις τῆς παπῶσινος μετ' ὄλων αὐτῆς τῶν καταχρήσεων, ἢ ἡ θέα τῶν φρικτῶν τούτων πραγμάτων καὶ τῶν ἐπαναστάσεων!

Ἡ ἐξεγέρσις ἐκείνη τῶν χωρικῶν τῆς Παραρρηνίου Γερμανίας κατεπύγη ἐν τῷ αἵματι τῶν ἀποστατῶν. Ἰδέαι τολμηραὶ, ἀνατρεπτικαὶ τῆς καθιερωμένης κοινωνικῆς τάξεως, ἦτο ἀδύνατον νὰ τύχωσι σοβαρῶν ὑπερασπιστῶν. Ἐν τῷ κατὰ τῶν αἰρετικῶν τούτων κινήματι ἀγωνιζομένων ἡ πρῶταγωνιστήσῃ ὁ Λούθηρος, παρασχῶν οὐ μικρὰς ὑπηρεσίας εἰς τὰ τότε πολιτικὰ καθεστῶτα, ἀλλ' ἐπισύρας καθ' αὐτοῦ τὴν δυσμένειαν τοῦ Γερμανικοῦ λαοῦ, οὐ ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον ὑπῆρξε τὸ εἶδωλον καὶ ὁ προφήτης.

Ἐν ἔτει 1546 παρέδωκε τὸ πνεῦμα τῇ αἰωνιότητι εἰς τὸν μέγιστον ἀνδρῶν τῶν νεωτέρων χρόνων, ὁ πρωτοστάτης τῆς Γερμανικῆς Μεταρρυθμίσεως, γέρον ἤδη, κεκηνηκὸς ἐκ τῶν ἀγῶνων καὶ τῶν ταλαιπωριῶν τοῦ βίου του, ἀλλ' οὐδέποτε ἀπολέσας τὸ θάρρος περὶ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ μεγάλου ἔργου, οὐ αὐτὸς ἔθηκε κατ' ἐξοχὴν τὰ ὀριστικὰ θεμέλια. Ἐβλεπε μετ' εὐχαριστήσεως τὸ κήρυγμα αὐτοῦ διαδιδόμενον βαθμηδὸν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Γερμανίας. Ἠγεμόνες καὶ λαοὶ ἀπέδεχοντο τὸ κήρυγμά του, ἀλλὰ καὶ ἡ κατ' αὐτοῦ ἀντιδρασίς τῆς Παπικῆς πολιτικῆς ἐξεδηλοῦτο μεγαλητέρα. Ἡ ζωρὰ ἐξεγέρσεως τοῦ μεταρρυθμιστικοῦ αἰσθήματος ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Γερμανίας ἦτο νοθευτικὸν ἀγγέλιμα διὰ τὸν Ρωμαῖον Ποντιφίκα περὶ τοῦ ἐπιχειρούμενου κινδύνου. Καὶ ἤρξαντο ἀμέσως ἡ μεγάλη ἐκείνη ἐργασία τοῦ Πάπα κατὰ τῆς Μεταρρυθμίσεως, ἢτις οὐκ ὀλίγον συνετέλεσεν εἰς τὴν μὴ γενικὴν ἐξάπλωσιν τοῦ νέου κηρύγματος. Ἡ πάλιν μετὰ τῶν δύο ἰδεῶν καθίστατο τραχυτέρα καὶ βιαιότερα στάδιον δ' αὐτῆς ἐπ' ἀνυπολόγισταις ζημίαις ἢ Γερμανία. Ἐν μέσῳ τοιοῦτου ἰδεῶν ἀνταγωνισμοῦ καὶ κινεῶνος ὅποια ἀρὰ γε ὄραματα διετάραξαν τὰς τελευταίας στιγ-

μάς του ές αεί αποδημούντος από του κόσμου τούτου προφήτου; Έμελλε να έπέλθη όριστικός ό θρίαμβος τής ιδέας του, και ή δι'αυτής αναγέννησις τής Γερμανίας, ή ή αύθις κατάσχυσις του Καθολικισμού, ως ήρξαντο υποδεικνύοντα σημειά τινά των καιρών εκείνων; Έπάτησε τήν γήν τής Έπαγγελίας, έπεσον τά σείχη τής Ίερής προ του ήχου του κηρύγματος του. 'Αλλ' ή όριστική κατάκτησις τής Σιών, τή απ' αίωνων απόκρυφον ιδεώδες του Γερμανικού λαού, τή κέντρον τής έργασίας των εκλειπομένων φίλων του Χούττεν και Σίχιγγεν;

Έν τοιαύταις βεβαίως αμφιβολίαις εξέπνευσεν ό μεταρρυθμιστής. Ο Δούθρος δέν ήτο ό προσωρισμένος ένοπλος προφήτης τής νέας ιδέας, ούτε ό αίων αυτού ήτο ό κατάλληλος πρός τουτο. Η δε Γερμανία ήτο πεπωμένον να υποστή πολλάς έτι ταλαιπωρίας, ν' αποπειραθής πολλάκις τής επιτεύξεως των έθνικών πόθων τής, μέχρις ό αποκαλυφθής εν τή ιστορική αυτης εξέλιξει ό Δούθρος τής πολιτικής παλιγγενεσίας.

N. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΓΑΠΗ

Σ έρημωμένη σκοτεινή ήταν ό κόσμος βυθισμένος, και σε μίαν έπιστη γεννηθή ένας Θεός παραδομένος.

Απ' του Σταυρού τήν κορυφή είπε: 'Αλλήλους αγαπάτε, γενήτε όλοι άδελφοί, όπου κι' άν είσθε, όπου κι' άν πάτε».

Κ' έγειρε κάτ' ό ουρανός, κι' άγάπη όλόγυρα έχύθη, τήν μοίρασε 'ς τού καθενός, 'ς τού καθενός θνητού τά στήθη.

Κ' έτσι καθένος να 'μπορή, όλο τόν κόσμο ν' αγαπή, όσους θωρεί και δέν θωρεί, όπου κι' άν είναι, όπου κι' άν πάη.

Κ' έγώ, άγάπη μου χρυσή, απ' τ'ουρανού κι' έγώ τή όίλο, έπ' αγαπή περιση, γιά ν' αγαπάω τόν κόσμο όλο.

Μά τώρα... πώς να σου τή πώ; άντι τόν ζώ γιά τόν καθένα, άντι τόν κόσμο ν' αγαπά, έγώ αγαπάω μονάχα εμένα.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛΕΜΗΣ

ΕΣΠΕΡΙΝΑΙ ΔΙΗΓΗΣΙΣ

ΜΕΧΜΕΤ - ΜΑΝΟΥΗΛ

Τήν 9ην ώραν τής πρώιας τουρκιστι, ήτο περι τήν 3ην μετά τή μεσονύκτιον, σπάνιοί τινες διαβάται, οι τελευταίοι απομειναντες εν τή εκκλησία του Αγίου Μηνά κατά τήν λειτουργία τής πρώτης Αναστάσεως, έπέστρεφον σπυδοντες εις τούς οικους αυτών. Μετ' όλίγον ούδ' εν βήμα άντήχει εν τή όδω, σιγή δε νεκρική

εβασίλευε καθ' άπασαν τήν τουρκικήν συνοικίαν. Αφνης ή αλβειος θύρα μεγάλης τινός οικίας ήνοιχθη άφωφά, και έπεσάν προκύψασα κεφαλή ανθρώπου. Η κεφαλή έστράφη δεξιά και άριστερά, ως ει εξήταζε μετά προσοχής εν τω μέσω του σκότους, είτα άπεσώθη, και άνεσώθη πάλιν, ίνα έπαναλάβη τήν εξέτασιν.

— Έλατε, δέν εινε κανείς, ήκούσθη χαμηλή φωνή. Ψίθυρος έλαφρός έπηκολούθησε, και τρία σώματα, σκια μάλλον, ή μία μεγάλη, αι έτεροι μικρότεροι, εξήλθον εις τήν όδόν.

Αλλά παρεσθής βήματα άντήχησαν, κατ' άρχάς μόλις άκούμενα, είτα δε βαρέα και πλησιάζοντα. Αι τρεις σκια άπεσώθησαν παράνα εντός τής αυλής, και ή θύρα έπανεκλείσθη. Οτε ό διαβάτης άντιπαρήθε, και έσθέσθη ό κρότος των βηματών του, προέκυψεν εκ νέου ή κεφαλή εκ τής ήμιανοιχθείσης θύρας, έστράφη, εξήτασε, και τά τρία πρόσωπα εξήλθον πάλιν εις τήν όδόν.

— Πάμε γλήγορα, έψιθύρισεν ό ύψηλός άνήρ' πάμε γλήγορα. Άργήσαμε πολύ, και θα μάς περιμένη... Βάλε καλλίτερα τή γιασμάκι σου, Ζεινέπ. Ρεσοίτ, δόσε μου τή χέρι σου!

Και οι τρεις έβυθίσθησαν εις τή σκότος τής μακρής όδου, και έσπευδον σιωπηλοί' αλλά μόλις παρέκαμψαν αυτήν, ευρέθησαν πρός γραίας γυναικός, κρατούσης εις τήν χείρα λαμπάδα άνημμένη. Έβράδιζεν αυτη μετά κόπου ένεκα τής ηλικίας τής, έσύρετο σχεδόν, ίνα φέρη εις τόν οικόν τής «τ'ό άγιο φως», όπερ είχεν εκ τής εκκλησίας. Είς τήν θέαν του φωτός και οι τρεις ως εξ ένστίχτου έστρεψαν τήν κεφαλήν πρός τή αντίθετον μέρος, ίνα μή άναγνωρισθώσιν.

Αλλά ματαίως ή γραία ύψωσεν όλίγον τή φως, και περιέβαλεν αυτους επί μάλλον διά τών ακτίνων του και των βλεμμάτων τής. Η όδός ήτο στενή. Τά ευρέα ένδύματα τής Ζεινέπ, μετατοπίζοντα τόν άέρα, παρ' όλίγον να σβέσσει τήν φλόγα τής λαμπάδος.

— Πολλά τά έτη σας Μεχμέτ-μπέη, είπεν ή γραία χαιρετώσα.

— Καλημέρα, κερά' άπήνησεν ουτός' και τού χρόνου.

Και πρ'όχωρησε μετά τής συνοδίας του. Η γραία στραφείσα τότε τούς παρηκολούθησεν επί μικρόν διά τού βλέμματός' ότε δε τούς άπόπλεσεν εν τω σκότει, είπε καθ' έαυτήν

— Τέτοια ώρα ό Μεχμέτ μπέης με μιά χανούμη και με τή γυιό του!... Πού να πηγαινούνε τέτοια ώρα; Χριστέ μου, μέρα πούνε, δε ρίχνεις με φωτιά να τόν κάψης, να γλυτώσουν από ένα κακό σκύλο οι χριστιανοί;

Είς σκότος ήτο βυθισμένος και ό ναός του Αγίου Μηνά. Πρ'ό μικρού μυ-

ριάδες κηρίων κατηύγαζον αυτόν' πρ'ό μικρού πλήθους ευσεβών συνωστίζοντο και εις τās αυλάς του έτι' πρ'ό μικρού χαρμόσυνοι ψαλμωδία άντήχον υπό τούς θόλους του και τή «Χριστός άνέστη» από στόματος εις στόμα μετεδίδετο εν αυτώ ως ό γλυκύτερος των άσπασμών. Ηδη άπέμενε μόνον τή συμμιγές άρωμα των λιβανωτών και των κηρίων, πληρούν τήν άτμόσφαιραν, ή πρ'ό τής έπαργούρου εικόνας τής Παναγίας κανδήλα, αυτή μόνη διατηρούσα τή άμυδρόν φως τής, και σιγή σιγή πανταχού...

Δύο κτύποι άκούονται αίσθησις εις τήν έσωτερικήν θύραν. Έξ ενός παρ' αυτήν στασιδίον έγείρεται τις καθήμενος, άναμένων, και σπυδει με βήμα άσταθής, ύποτρέμων, ν' άνοιξη.

Ητο ό ιερέυς. Εισέρχεται εις, κλίνει τή γόνυ και άσπάζεται τήν δεξιάν του. Εισέρχεται έτερος, εισέρχεται τρίτος και έπαναλαμβάνουσι τή αυτώ. Είτα ή θύρα κλείεται οι δε εισελθόντες, προπορευόμενου του ιερέως, πλησιάζουσιν άθρόβως, άκροποδητι πρ'ό τού εικονοστασίου και γονυπετούσι, ποιούντες τή σημεϊον του σταυρού.

Ο ιερέυς Γρηγόριος, γέρων σεβάσιμος, με μακράν πάλλευκον γενειάδα, εισέρχεται διά τής πλαγίας θύρας εις τή Ιερόν, άνοίγει τήν Ωραϊαν Πύλην και άποτεινόμενος πρ'ό τόν έτερον των γονυπετούντων

— Έλα, παιδί μου, έδώ να με βοηθήσης. Και παραδίδει εις τās τρεμούσας εκ τής συγκινήσεως χείρας του σπύσαντος δεκαπενταετούς παιδός μικράν λαμπάδα, άφου ήνασεν αυτήν εκ τού άκοιμήτου φωτός, όπερ φυλάσσεται επί τού ιερού θυσιαστηρίου.

Είτα μετά τινάς στιγμάς φορέσας τή χρυσοπάρυφον αυτου περιτραχήλιον, και λαβών διά τής άριστερας τή λιθοκόλλητον διακοπήτηρον του μυστηρίου τής άγίας εύχαριστίας έπλησίασε πρ'ό τήν Ωραϊαν Πύλην ψιθυρίζων εύχάς τινάς χαμηλή τή φωνή.

Πρ'ό αυτης έστατο ό λαμπαδηφόρος παίς με συμπαθή ωραϊαν όψιν, ώχρός, συγκεινιμένος, μη τολμών να έγείρη πρ'ό τόν ιερέα τή όμματα.

— Πλησιάζετε, είπεν ό ιερέυς πρ'ό τούς δύο άλλους.

Εν πρώτοις έπλησίασε γυνή τριάκοντα έως τριακονταέντε έτών' τή φως τής λαμπάδος έπιπτεν όλο επί τής μορφής τής, ής κανονικότεραν και έρασματώτεραν δέν ήτο δυνατόν να πλάση ή φαντασία μεγάλου ζωγράφου. Ητο επίσης ώχρα και βαθέως συγκεινιμένη. Έδέησε να νά τήν υποστηρίξη διά τής χειρός ό παρ' αυτη ένστάμενος, ίνα μή πέση, άνερχόμενη τάς βαθμίδας, αίτινες τήν έχώριζον από τού ιερέως. Οι μεγάλοι μαύροι όφθαλμοί τής ήσαν δακρυσμένοι.

— Μεταλαμβάνει ή δούλη του Θεού Μαρία, εις τή όνομα του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος.

Ταυτα άπήγγειλε βραδέως και μετ' έξαιρετικής επισιμότητας ό ιερέυς, πλησιάζων πρ'ό τή στόμα τής τήν θείαν μεταλήψιν.

Δύο μεγάλα δάκρυα άνέβλυσαν εκ των όφθαλμών, και εκυλίσθησαν επί των παρειών τής μεταλαβούσης.

— Μνήσθητί μου, Κύριε! ώλόλυζεν αυτη μετά συντριβής, ποιούσα τή σημεϊον του σταυρού και όπισθοχωρούσα. Είτα, εις εν νεύμα του ιερέως έλαβε τήν λαμπάδα εκ τής χειρός του παιδός, ίνα πλησιάση και ουτός.

— Μεταλαμβάνει ό δούλος του Θεού Ιωάννης, επανέλαβεν ό ιερέυς, περιβάλλον τόν παιδα διά φιλοστόργου βλέμματος.

Ηλθεν ήδη και ή σειρά του άνδρός. Άν ήλθεν ουτος εύθαρσώς τή άνωτέραν πρ'ό τή Ιερόν βαθμίδα, και έπλησίασεν. Αι άκτινες τής λαμπάδος τρέμουσι, διότι τρέμει και ή χείρ τής κρατούσης αυτην Μαρίας. Πρ'ό τού «σώματος και του αίματος» ή αυστηρά και έπιβλητική όψις του καθίσταται ήμερος και συμπαθής, ως μορφή μάρτυρος, τή δε παλλόμενον φως δίδει άνέκφραστον τινα γλυκύτητα εις τούς συγκεινιμένους χαρακτήρας του προσώπου του, εις τούς άκτινοβολούντας εκ χαρής όφθαλμούς του.

— Μεταλαμβάνει ό δούλος του Θεού Μανουήλ εις τή όνομα του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος, επανέλαβε και διά τρίτην φοράν μετ' επιταθείσης εις τή έπακρον συγκινήσεως ό ιερέυς, και έδάκρυσε και ουτός.

— Αμήν! είπε διά βραχυής φωνής ό μεταλαβών.

Οτε μετά τινά λεπτά αι τρεις σκιαί, διασχίζουσαι τή επικρατούν έτι σκότος εν ταις ρόμαις του Ηρακλείου, έπέστρεφον εν σπουδή εις τόν οικόν των, γιατί τις δέν έτυχε καθ' όδόν, ίνα τή βοηθεία του κηρίου τής Αναστάσεως άναγνωρίση αυτους. Άν ευρίσκετο, και έβλεπε τόν Μεχμέτ-μπη, τήν σύζυγον του Ζεινέπ και τόν υιόν του Ρεσοίτ, θα τούς καταγράττω και αυτη «να ρίξη μιά φωτιά να τούς κάψη ό Χριστός μέρα πούνε, γιά να γλυτώσουν από ένα κακό σκύλο οι Χριστιανοί».

Διότι ό Μεχμέτ έχαιρε φήμην σκληρού και τυραννικού μπέη, μόνος ό ή Παπα-Γρηγόριος έγίνωσκε ποιούς θεσάυρους πίστεως, άγάπης και αυταπαρηήσεως ένέκλειον αι καρδιαί του Μανουήλ, τής Μαρίας και του υιού των, οτινες, κακοί εις τή φανερόν Τουρκία, εξήσικον εν κρυπτώ δια τής σεβασμίας χειρός των π'ασαν χριστιανικήν άρετην, θύματα και ουτοι δύσμοιρα τής κατακτήσεως και τής βίας, διατηρούντα άσβεστον αλλά μυστικήν εν ταις ψυχαις τήν Ιεράν παράδοσιν τής πίστεως, πτωχοί μάρτυρες, φέροντες άντι βαρέος σταυρού έλαφρόν σαρίκιον, άλλ' όπερ μόνον μετά τής κεφαλής των ήτο δυνατόν ν' άποσπασθής.

Μάτην θα κρούσητε νύν τήν θύραν του

μεγάλου κονακίου. Ουδείς θα σας άνοιξη. Αι σαλάβα και οι ύπηρέται πάντες έστάλησαν από τής χθές εις τή μακράν τής πόλεως κείμενον Μετόχι του Μεχμέτ μπέη, όπου θα έσπευδον τήν επαύριον και οι αυθένται των. Έμειναν ουτοι μόνοι εν τω οικω' αλλά μάτην θα κρούσητε ουδείς θα σας άνοιξη, διότι ουδείς θα σας άκούση. Ο Μεχμέτ, ή Ζεινέπ και ό μικρός Ρεσοίτ δέν εινε έδώ. Τή κονακίον εινε κατακλειστον, κατασκότεινον. Μόνον εν τω υπογείω ήδύνατο τις να εύρη άνθρώπους, αλλά δέν εινε ουτοι γνωστοί εις ουδένα. Εινε τρεις πτωχοί χριστιανοί, προσευχόμενοι πρ'ό τής εικόνας τής Παναγίας και του Έσταυρωμένου. Οι δύο, ό πατήρ και ή μητήρ, εινε γονυκλιείς. Ο τρίτος, ό υιός, έσταται παρ' μικράν τράπεζαν, έφ' ής κανίστρον πλήρες έρυθρών ώων, εν μέσω δύο μεγάλων λαμπάδων, και άναγιώσκει εις χρυσότευκτον βιβλίον χαμηλή τή φωνή:

«Ούσης' όψιας τή ημέρα εκείνη τή μιζ' των Σαββάτων, και των θυρών κεκλεισμένων, όπου ήσαν οι Μαθηται συνηγμένοι «διά τόν φόβον των Ιουδαίων, ήλθεν ό Ίησους και έστη εις τή μέσον, και λέγει «αυτοίς' Ειρήνη υμίν...»

Και οι άκρωόμενοι προσθέτουσι μετά συντριβής:

— Κύριε, έλέησον!

ΙΩΑΝΝΗΣ Μ. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ

ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΒΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ ΕΝ ΒΕΛΓΙΩ

Η άρχαία φιλολογία του Βελγίου λαμπαράτην θέσιν κατέχει εν τω Μέσω Αίωني και τή Αναγεννήσει, μεγάλως δε έπέδρασαν επί τή Γερμανικά γράμματα. Οτε μετά πολλάς περιπετειάς ή Βελγική υπέπεσαν εις τή Γαλλικήν κατοχήν (1799), άθρόος εισήλασεν ό ξένος αργμός, ή δε Γαλλική άπέθη ή γλώσσα τής ύψηλης κοινωνίας και τής διοικήσεως' αυστηρώς άπηγορεύετο κατά τήν δημοκρατικην και τήν πρώτην Αυτοκρατορίαν ή Φλαμανδική γλώσσα, άστυνομικαί δε και Αυτοκρατορικά διατάξεις ήμπίδιζον τήν κυκλοφορίαν πάσης έφημερίδος Φλαμανδικής, ής τή κείμενον δέν συνωδεύετο και υπό Γαλλικής μεταφράσεως. Αλλά παρ' τās διατάξεις ταύτας λάθρα υπέβασκε τή εθνικόν φρόνημα, και εκάλεινε γίγτο ή γλώσσα, πάντες δ' έκείνοι οι περιουρισμοί και τή μεγάλα γεγονότα τής εποχής έμείλλον να λήξωσιν εις τή έντελή εξέγερσιν των Φλαμανδικών γραμμάτων, και εύθύς από τού 1831 άνεφάνησαν εν Βελγίω αι πρώται άκτινες τής αναγεννήσεως αυτών. Έφ' όσον δε έλησμονούντο αι μεταξύ Βελγίου και Ολλανδίας παλαιαί μνησικακίαι, επί τοσοούτον ή φιλολογική κίνησις έπετείετο. Διαγωνισμοί και δραματικά έορταί, έπιστημονικαί, φιλολογικαί και ιστορικαί βιβλία και συνεντεύξεις, και τά 13 μεγάλα γλωσσολογικά Συνέδρια, ποτέ μόν εν Ολλανδία, ποτέ δε εν Βελγίω γιγνόμενα, παρήγαγον όριστικόν

άποτέλεσμα υπέρ τής Ολλανδικής γλώσσας, ήτοι τής άρχαίας Φλαμανδικής. Είς τουτο τή Βέλγιον εύρεν άρωγόν τήν Γερμανίαν. Ητο δέ λίαν φυσικόν να συμπαχίωσιν κατά τής Γαλλικής αντιδράσεως και οι πέραν του Ρήνου οικουντες.

Πρώτος κλάδος, έλκύσας τούς λογίους εν Βελγίω, υπήρξε τή μυθιστόρημα, μεγίστην σχόν έπίδρασιν επί τήν νέαν φιλολογίαν. Άρχηγός τής νέας σχολής εινε ό άνα πάσαν τήν Ευρώπην γνωστός έπιφανής μυθιστοριογράφος *Henri Conscience*, όστις ήρξάτο μόν από τού ιστορικού μυθιστορήματος, δέν διέπρεψεν όμως και εις αυτώ, καθώς και πάντες οι μιμηταί αυτου. Τή ιστορικήν μυθιστόρημα άπαιτεί τήν συνύπαρξιν πολυμαθείας και ποιήσεως, όπερ δέν εινε πάντοτε εύκολον, και διά τουτο τή είδος τουτο καταλήγει συνήθως εις ιστορίαν ρωμαντικήν. Ο *Conscience*, αν ήδυνήθη να διεγειρή υπέρ των Φλαμανδών τήν συμπάθειαν και τόν σεβασμόν των Ολλανδών, αν εύρεν ενδοσυναισθησε μεταφραστές εν Γερμανία, Αγγλία, Γαλλία, Ιταλία και εν άπασή τή λοιπή Ευρώπη, τουτο όφείλει κυρίως εις τās μετά τοςάυτης άπλότητος, άφελείας και φυσικών χρωμάτων άπεικονίσεις τής συγχρόνου Φλαμανδικής. Έν πάσαις ταις συνθέσει ταύταις τόσο καλώς γινώσκει να άναμιγνή εις τās άληθείας τής πραγματικότητας χορδήν μελαγχολικής ποιήσεως, ώστε καθίσταται προσφιλης ού μόνον εις τās ευαισθητους ψυχάς, αλλά και εις αυτās τās ψυχοτάτας καρδιάς. Η γυνή μάλιστα εύρεν εν αυτώ αγαθόν και ήπιον ζωγράφον. Ομορφώως ή Ευρωπαϊκή κριτική άποφαίνεται υπέρ τής μεγάλης αξίας και των εύγενών και ήθικών τάσεων των διηγήσεων αυτου, αίτινες έχρησίμευσαν υπόδειγμα τή νέα Φλαμανδική σχολή. Ο *Conscience* τούς ήρωας και τās ήρωίδας αυτου λαμβάνει συνήθως εκ τής κατωτέρας τάξεως, άλλ' ουτοι, μετέχοντες των άρετών του δημιουργού αυτών, ούδαμώς φαίνονται μεμφόμενοι τήν μοίραν των. Τουτο όμως δέν συμβαίνει τω μυθιστοριογράφω *Zellernam*, όστις εκ των αυτών στρωμάτων λαμβάνων τή έαυτου πρόσωπα έμφανίζει ταυτα εν βλη τή άγωνία τής καταστάσεως των. Έν τοις μυθιστορήμασιν *Ο Κόριος Luchtervelde*, *Η Μαγική πυξίς*, *Η Παράδοξος Έπαλις*, *Ο Τρόπος του Πλουτίειν* και εν άλλοις ό *Zellernam* άναφαίνεται όπαδός τής πραγματικής σχολής, αλλά σχολής κατά τόν Δίκην μάλλον ή τόν Ζολά, λέγει Γάλλος κριτικός ό Brunetiere. Έτερος συγγραφεύς εξ Αμβέρσης, ό *Sleekx*, εινε ώσαύτως όπαδός τής πραγματικής σχολής, περιγράφων δε ήθη του λαού άναμιγνύει μετά τέχνης τήν χαρίεσσαν φαιδρότητα μετά τής σοβαρής παρατηρήσεως. Τούτους έπιμήθησαν πολλοί άλλ' εν τούτοις αι πολυάριθμοι έπιθεωρήσεις, αι από τεσσαρακονταετίας πλημυρούσαι τήν Βελγικήν, μαρτυρούσι τήν προτίμησιν των Φλαμανδών συγ-

γραφών ὑπὲρ τοῦ ἀπλοῦ διηγήματος, τοῦ περὶ τῶν οἰκιακῶν βίον περιστροφόμενου. Καταπληκτικὴν ποικιλίαν εἰκόνων ἐκ τῆς κοινωρίας τῆς Φλάνδριας καὶ τῆς Βραβάντης εἰλημμένην, πνεῦμα παρατηρητικὸν πλήρες εἰρωνείας καὶ λεπτότητος, γλώσσα καθαρά, φράσις βραχεία, σπινθηροβολοῦσα ἐξ εὐφίας καὶ παιδρότητας, ἰδοὺ τί χαρακτηρίζουσι τὰ ἔργα τοῦ Tony Bergman, ἀποθανόντος ἐν νεαρῶτάτῃ ἡλικίᾳ. Τὰ ἔργα τοῦ συμπάθους τούτου συγγραφέως μεταφρασθέντα κατέστησαν γνωστότατον τὸ ὄνομα του.

Ἐν τῇ φιλολογίᾳ ταύτῃ, τῇ λαμβανούσῃ συνήθως τὰς ἐμπνεύσεις τῆς ἐκ τοῦ οἰκιακοῦ βίου καὶ τῶν οἰκογενειακῶν καθηκόντων, αἱ γυναῖκες κατέχουσι τὴν πρώτην θέσιν. Ἡ βαρωνίσσα Ida Von Düringsfeld μετὰ χάριτος καὶ τέχνης περιέγραψε σκηνὰς ἀλιέων τοῦ Βελγίου, ἔργων, ναυτῶν καὶ χωρικῶν, τῆς δὲ κυρίας Courtmans ἐβραβεύθη σειρά ἔργων, πολεμούντων τὰς προλήψεις, καὶ προετοιμαζόντων τὴν χειραφέτησιν τῶν Φλαμανδικῶν κοινοσιῶν. Ἡ κυρία Goutier-Desmet ἐνώγει τὴν λεπτότητα μετὰ τῆς παιδρότητας ἐν τοῖς μυθιστορήμασιν αὐτῆς, ἐμπνέεται δὲ κυρίως ὑπὸ αἰσθημάτων φιλοπατρίας καὶ ἐλευθερίας. Ἀλλὰ νέαν μορφήν εἰς τὸ μυθιστόρημα εἰσήγαγον αἱ ἀδελφαὶ Loveling. Ἐν ταῖς διηγήσεσιν αὐτῶν τὸ ἀπλοῦν, τὸ γαλήνιον, τὸ ἀγαθόν, συγκεράννεται μετὰ μεγίστης τέχνης καὶ λεπτότητος, μετὰ τῶν βαθέων αἰσθημάτων τοῦ ἐλέου, τῆς ἠθικῆς καὶ τῆς ἀκριβοῦς παρατηρήσεως. Ὀλίγοι συγγραφεῖς μετὰ τὸν Conscience, λέγει ὁ Stecher ἐν τῇ Βελγικῇ αὐτοῦ γραμματολογίᾳ, ἀνεφάνησαν ἀνώτεροι τῶν ἀδελφῶν Loveling. Ἐν τῶν τελευταίων αὐτῶν μυθιστορημάτων ἡ Sofia, ἡμερολόγιον τιμίου τινὸς χωρικοῦ διδασκάλου, θύματος πολιτικῶν ἐρίδων καὶ προλήψεων, συγχρόνως δὲ ἰστορία ψυχῆς ἡρώιδος, μετὰ θάρρους ὑπεσταμένης πάσας τὰς δοκιμασίας καὶ τὰς πικρίας τοῦ βίου, ἐθεωρήθη ὑπὸ τῶν κριτικῶν ἀριστοῦργημα, ἐν ᾧ ὡς ἐν πιστῇ φωτογραφίᾳ ἀποτυπώνται διὰ γλώσσης εὐγενεῦς πᾶσαι αἱ ἐν αὐτῇ μορφαί, συγχρόνως δὲ δραματοποιούνται μετὰ μεγίστης τέχνης αἱ διαφοροὶ σκηναί.

Τοιοῦτον δι' ὀλίγων γραμμῶν τὸ Ὀλλανδικὸν μυθιστόρημα ἐν Βελγίῳ, ὅπερ διὰ τὴν πιστὴν ἀπεικόνισιν τῶν ἀντικειμένων κατέστη δημοτικώτατον, χωρὶς αἱ φιλανθρωπικαὶ καὶ αἰσθητικαὶ αὐτοῦ ροπαὶ νὰ τὸ παραβλάψωσι.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑ Ι. ΖΑΡΚΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΔΑΚΤΥΛΟΙΔΙΩΝ

(Συνέχεια)

ΓΑΙΚΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Ἐν οὐδενὶ ἐκ τῶν μέχρις ἡμῶν διασωθέντων ἀρχαίων συγγραμμάτων περιγράφεται ἡ μηχανικὴ τῆς γλυπτικῆς μέθο-

δος· ὀλίγοι τινὲς μόνον παρατηρήσεις ἀπαντῶσι παρὰ Πλίνιον. Γενικῶς πιστεύεται, ὅτι οἱ ἀρχαῖοι τὴν αὐτὴν τοῖς νεωτέροις μετεχειρίζοντο μέθοδον, χρώμενοι πρὸς κοπὴν τοῦ λίθου τῷ τερέτρῳ, τῷ κέτρῳ, τῷ τροχῷ, τῇ ἀδαμαντίνῃ κόνει καὶ τῇ αἰχμῇ τοῦ ἀδάμαντος. Ὁ τεχνίτης ἐχάραττε τὸν λίθον ἐν μέρει μὲν διὰ σιδηρῶν ἐργαλείων, πεπασμένων Ναξίῳ ἢ σμυρίδι καὶ ἐλαίῳ, ἄλλοτε μὲν στρογγύλων, ἄλλοτε δὲ αἰχμηρῶν, ἐν μέρει δὲ δι' ἀδαμαντίνης αἰχμῆς σιδήρῳ ὑποβασταζομένῃ. Ἡ τακτοποίησις τοῦ τροχοῦ, δι' οὗ τὰ ἔργα αἰκινούντο, ἐνῶ ὁ λίθος ἦτο ἐπ' αὐτῶν, ἦτο κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ὁμοία πρὸς τὴν νῦν ἐν χρήσει. Πρὸς στίλβωσιν τοῦ λίθου ἐχρῶντο Ναξίῳ ἢ σμυρίδι. Τὴν ἐργασίαν ταύτην ἐξετέλουν αὐτοὶ οἱ τεχνίται, διότι ἡ ἐπισταμένη στίλβωσις ἔδωκε τῶν μερῶν τῆς χαρακτομένης εἰκόνας ἦτο ὁ κύριος σκοπὸς τῶν γλυπτῶν, ἐκ τούτου δὲ καταφαίνεται καὶ ἡ γνησιότης των. Οἱ τεχνίται οὗτοι ἐκαλοῦντο γενικῶς Λιθογλύφοι, ἢ δὲ τοποθετήσις τῶν λίθων ἐκαλεῖτο παρ' Ἕλλησι λιθοκίλλησις. Τὸ ὄνομα δακτυλογλύφοι ἐδίδοτο εἰς τοὺς χαρακτὰς δακτυλίων, ἐκ δὲ τῆς Ἑλληνικῆς λέξεως «δακτύλου» παρήχθησαν αἱ λέξεις «δακτυλιολογία», ἢ ἐν γένει ἐπιστήμη τῶν γεγλυμμένων λίθων ἰδίᾳ ὅμως τῶν δακτυλίων, καὶ «δακτυλιοθήκη» ἡ συλλογὴ τοιοῦτων κοσμημάτων.

Πολλὰ καὶ ποικίλα ἦσαν τὰ ὕλικα, οἷς ἐχρῶντο οἱ ἀρχαῖοι ἐν τῇ γλυπτικῇ, ἐν οἷς τὸ κοράλλιον, ὁ ἐλέφας, τὸ κίτροξυλον, ἡ φύξος, ἡ ἔβενος, ἡ συκομορέα, ὁ πηλός, τὰ μέταλλα καὶ οἱ λίθοι. Αἱ ὀρυκταὶ ὕλαι ἔνεκα τῆς σκληρότητος καὶ ἄλλων πλεονεκτημάτων των εἶνε κατάλληλότεραι διὰ τὸν σκοπὸν τοῦ γλύπτου, ἰδίᾳ δὲ αἱ ὕλαι αἱ ἀνήκουσαι εἰς τὸ siliceous genus τῆς γῆνης τάξεως τῶν ὀρυκτῶν. Καθ' ὅλου ὅμως τοῖς λίθοις, τοῖς διακρινόμενοις ὑπὸ τὸ ὄνομα τῶν πολυτίμων λίθων, σπανίως ἐχρῶντο οἱ ἀρχαῖοι, τὰς σπανίας καὶ λαμπρὰς ταύτας ὕλας θεωροῦντες δαπανηράς, καὶ προσπαθοῦντες, ὅπως αὐξήσωσι τὴν τιμὴν ἤττον δαπανηρῶν λίθων, κατεχόντων ὅμως κατὰ μέγα μέρος τὰς ἰδιότητας τὰς ἀπαιτούμενως δι' ὠραίαν κατεργασίαν. Ὁ Lesing καὶ ὁ κόμης de Clarac δὲν παραδέχονται τὴν ὑπαρξίν πραγματικῆς ἀρχαίας γλυφῆς ἐπὶ σκληρῶν λίθων· ἀλλ' ὡς παρατηρεῖ ὁ King, τὰ δείγματα αὐτῶν δύναται τις νὰ προσγάγῃ γεγλυμμένων σμαράγδων, σάπφειρων καὶ ρουβίνων κατεδεικνύουσιν, ὅτι ὁ κανὼν οὗτος, ἀν καὶ ἐν γένει ἀληθὴς, ἔχει σπανίας τινὰς ἐξαιρέσεις. Προσθέτει ὅμως, ὅτι αἱ ἐπὶ πολυτίμων λίθων γλυφαὶ μετὰ μεγάλῃς προσοχῆς πρέπει νὰ ἐξετάζωνται.

Τοὺς λίθους δυνάμεθα νὰ κατατάξωμεν εἰς διαφανεῖς, ἡμιδιαφανεῖς καὶ ὄπαλλους. Ἐν τῇ πρώτῃ τάξει καταλείτεται ὁ ἀδάμας, ὁ δάκινθος, ὁ σάπφειρος τῶν ἡμερῶν μας, ὁ σμάραγδος, τὸ ρουβίνιον, τὸ τοπάζιον, ὁ χρυσόλιθος, ὁ ἀμέθυστος, ὁ

βήρυλλος, ὁ σύριος, ὁ κρύσταλλος· ἐν τῇ δευτέρῃ ὁ ὀπάλλιος τὸ πλάσμα, ὁ χαλκηδόνιος, ὁ σάρδιος, ὁ ὄνυξ, ὁ ἄχατης, ὁ σαρδόνυξ· ἐν τῇ τρίτῃ ὁ πράσινος, ὁ κίτρινος, ὁ μελαγγρῶνος καὶ μέλας Ἰασπις, ὁ σάπφειρος τῶν ἀρχαίων, ὁ αἰματίτης, ὁ στακίτης, ὁ βασσάλτης, ὁ γραφίτης, ὁ ὀφίτης. Οἱ Ῥωμαῖοι ἐχρῶντο καὶ τῷ κνανοχρῶφ λίθῳ.

Αἱ τεχνίται ὕλαι, αἷς γενεαῶς οἱ ἀρχαῖοι ἐχρῶντο, ἦσαν φύραμα συγκείμενον ἐκ χρωματισμένων ὕδατων. Οἱ ἀρχαῖοι ὑπερεῖχον εἰς τὸν χρωματισμὸν τῆς ὕλου καὶ τῆς πορσελάνης. Πρὸς ἀπομίμησιν ἀναγλύπτων ἦσαν ὕλας διαφόρων χρωμάτων, αἵτινες ἐτήχοντο ὀμοῦ τῇ ἐνεργείᾳ τοῦ πυρός. Οἱ Αἰγύπτιοι ἐχρῶντο κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους χρωματισμένη ὕλη, ἡ δὲ ποσότης τῶν ἐκ πορσελάνης καὶ ἄλλων ἐψημένων ὕλικῶν σκαρῶν εἶνε μεγάλη. Πρὸς τούτους οἱ ἀρχαῖοι κατεσκεύαζον φυράματα πράσινα, κνανᾶ καὶ λευκά, ἀπομιμούμενοι πολυτίμους λίθους.

Εἰς δύο κυρίας διαίρεσεις διηροῦντο ἔνεκα τῆς φύσεως των αἱ μέθοδοι τῆς ἐπεξεργασίας τῶν γεγλυμμένων λίθων, εἰς ἀναγλυπτικὴν (Λατ. coelaturam) καὶ εἰς γλυπτικὴν (Λατ. sculpturam). Οἱ Αἰγύπτιοι, οἱ Ἕλληες καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ἀμφότερα τὰς μεθόδους ἐξήσκουν. Οἱ κἀνθαροὶ, οἱ ἐν ἀναγλύφῳ καὶ ἐν ὄλιαις αὐτῶν ταῖς λεπτομεραῖαις εἰκονίζομενοι ἐν τοῖς Αἰγυπτιακοῖς λίθοις, ἀποτελοῦσιν εἶδος τι ἀναγλύπτου, ἐνῶ ἐπὶ τοῦ ὀμαλοῦ ἐν γένει μέρους τοῦ λίθου φέρεται ἀντικείμενόν τι ἢ ἐπιγραφὴ γεγλυμμένη· ὑπάρχουσι ὅμως Αἰγυπτιακοὶ τινὲς λίθοι, ὧν τὸ ἐν μέρος εἶνε γεγλυμμένον ἐν ἀναγλύπτῳ, ἢ δ' ἐκτύπωσις ἐπὶ τοῦ κοίλου μέρους. Ἀνευρέθησαν δὲ καὶ Ἑτρουσκικοὶ λίθοι παρόμοιοι.

Ὁ κοινότερος τύπος τῶν ἐκτύπων ἐν χρήσει διὰ λίθους ἦτο τὸ ἡμιέκτυπον (mezzo-relievo), τύπος συνηθέτα ἐκλεγόμενος δι' ἀπαντα τὰ ἔργα, τὰ ἀπαιτοῦντα μεγάλην ἐπιστάσιαν. Πολλὰκις ἐχρῶντο ὀμαλοῦ τύπῳ ἐκτύπωσης ἐπὶ ἀναγλύπτων, ἐπὶ τῷ σκοπῷ ἀπεικόνισως ἀντικειμένου τινὸς ἐπὶ ἐδάφους διαφόρων χρωμάτων· αἱ κοῖται τῶν ἐν τοῖς λίθοις θεμιμένων χρωμάτων, ἰδίᾳ δὲ τῷ σαρδίου, ἦσαν λεπτόταται. Ἡ διαφορὰ τῶν χρωμάτων ἐν τῷ ἐδάφει παριστᾷ τὰς ἐκτυπούμενας εἰκόνας στρογγύλας. Οἱ λίθοι τοῦ Διοσκορίδου, οἱ ὠραιότεροι τῆς ἀρχαιότητος, εἶνε mezzo-relievo, ὡς π. χ. αἱ κεφαλαὶ τοῦ Δημοσθένους καὶ τῆς Ἰούς καὶ τὰ πρόσωπα τοῦ Ἐρμού καὶ τοῦ Περσέως. Τοῦτ' αὐτὸ παρατηρεῖται καὶ ἐπὶ ἄλλων περιφίμων λίθων, ὡς ἐπὶ τῆς Μεδοῦσης τοῦ Σόλωνος καὶ ἐπὶ τοῦ Ἡρακλέους τοῦ Γναίου.

Ἐκτός τῶν δύο κυρίων διαίρεσεων, ἃς ὑπεδείξαμεν, οἱ γεγλυμένοι λίθοι - λαβὸν καὶ ἄλλας χαρακτηριστικὰς ὀνομασίας, παραχθεῖσας ἐκ τοῦ σχήματος ἢ τῆς φύσεως τοῦ ἐπ' αὐτῶν ἀπεικονισματος· σκαρῶν εἰσι ἐπιμνηκεῖς γεγλυμ-

μένοι λίθοι, ὧν τὸ ἄνω μέρος εἶνε κεκομμένον ἐν σχήματι σκαρῶν, τὸ δὲ κάτω συνήθως ἐγκεχαραγμένον cabochons εἶνε λίθοι καμπύλοι ἐκ τοῦ ἐνὸς μέρους· γρύλλοι εἶνε γελοιογραφικὰ κεφαλαί, οὕτω κληθεῖσαι ἔκ τινος Ἀθηναίου ὀνόματι Γρύλλου, διασήμου διὰ τὴν ἀσχημίαν αὐτοῦ· τὰ συμπλέγματα, κεφαλαὶ ἀτάκτως κεχαραγμένοι· χιμαῖραι φαντασιώδη ὄντα, παραγόμενα ὑπὸ τερατώδους ἐνώσεως τῶν μελῶν διαφόρων ὄντων· ἀστεροφόροι, ἐπ' ὧν ἀστρολογικὰ ἀντικείμενα καὶ ἀστέρες παρίστανται· conjugata συνηρμοσμένα κεφαλαί, παριστάμενα ὀμοῦ κατὰ τομήν, καὶ opposita κεφαλαὶ ἀντιποῖ.

ΔΙΑΚΡΙΣΙΣ ΤΕΓΑΓΜΜΕΝΩΝ ΛΙΘΩΝ

Τὸ δυσκολώτερον μέρος τῆς σπουδῆς εἶνε ἡ τέχνη τοῦ διακρίνειν τοὺς ἀρχαίους λίθους ἀπὸ τῶν νεωτέρων ἀπαμιμήσεων ἢ συνθέσεων· οἱ δεξιότεροι κριταὶ ἠπατήθησαν συχνάκις, ὡς παρατηρεῖ ὁ κ. King· «Τῇ ἀληθείᾳ ἀδύνατον νὰ δοθῶσι ὠρισμένοι κανόνες, διότι μόνον διὰ πείρας μακρᾶς καὶ ἐπισταμένης ἐξετάσεως πολλῶν λίθων, εἰς διαφόρους περιόδους ἀνηκόντων, δύναται τις νὰ φθάσῃ εἰς τὸ ἀποτέλεσμα τούτου». Ἐξεταστέον, ἐν πρώτοις ἂν ἡ ὕλη τοῦ λίθου ἦτο γνωστὴ, καὶ ἂν εἰρηάζοντο αὐτὴν οἱ ἀρχαῖοι, καὶ ἂν ἐχρῶντο αὐτῇ οἱ πρώτοι τεχνίται. Τοὺς σκληροτέρους λίθους σπανίως μετεχειρίζοντο οὗτοι· πόσον σπάνια εἶνε αἱ πληροφορίες περὶ τῶν διασήμων ἀρχαίων τεχνιτῶν, τῶν ἐργαζομένων ἐπὶ τῶν πολυτίμων λίθων, ὅστε τοὺς πολυτίμους γεγλυμένους λίθους πρέπει νὰ θεωρῶμεν ὡς ὑπόπτους. Ὡς καὶ ἀνωτέρω εἶπομεν ἀμυβηθεῖται ἡ ὑπαρξὶς πραγματικῶς ἀρχαίων γλυφῶν ἐπὶ σκληρῶν λίθων. Οἱ ἀρχαῖοι τεχνίται προτύμων τῶν σαρδίων καὶ καθ' ὅλου τοῦ μέλλοντος ἀναγλύπτου καὶ πρὸς τελειότεραν ἐκτύπωσιν. Ἡ ἐντελής τοῦ ἔργου τελειότης, ἡ εὐκολία καὶ τὸ ἐλεύθερον τοῦ διαγράμματος, ἡ ἀκριβὴς ἀπεικόνισις τῶν ἐνδοματῶν, ἡ στιλπνότης καὶ καθαριότης τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς γλυφῆς, εἰσὶν βέβαιαι ἐνδείξεις τῆς ἀρχαιότητος του. Κατὰ τὸν κ. King ἡ ἀρχαιότης ἠρέσκετο, ὅπως οἱ ἐπεξεργασμένοι λίθοι ἔχουσι τι τὸ θεαυθωμένον, ὡς τὴν ἀχλὺν, τὴν παραγομένην διὰ τῆς ἀναπνοῆς ἐπὶ στιλβούσης ἐπιφανείας, ἢ ἢ πάροδος τῶν αἰώνων ἀπετύπωσε ἐπὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς στιλβούσης γλυφῆς. Μικρὰ τις ἀνακρίβεια ἢ σφάλμα περὶ τὸ διάγραμμα, δὲν πρέπει νὰ ἐπιφέρῃ ὑποψίαν. Μικρὰ τις ἐξοχὴ δὲν εἶνε ἀπόδειξις συγχρόνου ἐργασίας. Αἱ ἀρχαῖαι γλυφαὶ εἶνε ἐν γένει βαθεῖαι, ἢ δ' ἐκτύπωσις ὕψηλή. Ἡ χρῆσις μικροσκοπίου καθιστᾷ τὸν λίθον λίαν ὑποπτον, τῶν ἀρχαίων γλυπτῶν ἀγνωστών τὴν χρῆσιν τούτου. Κύριος αὐτῶν σκοπὸς ἦτο ἡ χάραξις τοῦ κυρίου προσώπου καὶ εἶνε ὅσον ἐνεστί βαθυτέρα, ἢ νὰ καθίσταται τούτο χαρακτηριστικῶν τῶν γεγλυμμένων λίθων

εἶνε τὸ ὑπὸ τῶν Γάλλων καλούμενον méplat, ἢ τοῖ ἡ διακρίσις τῆς κλίσεως τῶν μερῶν τοῦ ἀνθρώπινου σώματος. Σπουδαιότατον μέτρον, ἀφορῶν εἰς τοὺς γεγλυμένους λίθους, εἶνε τὸ μέγεθος των· διότι πάντοτε πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἐχρῶντο αὐτοῖς ὡς σφραγῖσι καὶ δακτυλίοις, καὶ κατ' ἀκολουθίαν τὸ μέγεθος αὐτῶν ἀδύνατον νὰ ἦτο μέγα. Οἱ γεγλυμένοι λίθοι, μέγας τῶν ὀμοίων ἀριθμῶς κατεσκευάσθη εἰς νεωτέρους χρόνους, εἶνε μάλλον ὑποπτοὶ τῶν ἀναγλύπτων. Ἀπαιτεῖται ἰδίᾳ μετ' ἐπιστάσεως ἐξετάσις τοῦ ὕλικου, τῆς σκληρότητος, τοῦ βάρους, τῆς σκιερότητος καὶ τῆς ἐκ τῆς ἀφῆς ἐντυπώσεως τῶν λίθων. Ὡσαύτως πρέπει νὰ ἐκτιθενται εἰς τὸν ἥλιον πρὸς βεβαίωσιν, ὅτι αἱ πλάκες εἶνε φυσικαί· αἱ δὲ ἐπιγραφαὶ νὰ ἐξετάζωνται, μήπως προσετέθησαν ὑπὸ παραχαρακτῶν. Προσθετέον ὡσαύτως, ὅτι πολλοὶ εἰρηάζθησαν ἐπὶ ἀρχαίῳ λίθῳ, ὅς ἐυρον ἀκατεργάστους. Ἡ ὕψις τῶν ἀρχαίων λίθων εἶνε ἐν γένει σκιερὰ, καὶ ἦτον τῶν νεωτέρων στιλβούσα. Τὸ ἀντικείμενον καὶ αἱ ἐπιγραφαὶ μεγάλως συντείνουσι πρὸς διάκρισιν αὐτῶν, συγκριτικῆ δὲ σπουδῇ ἀρχαίων καὶ νεωτέρων ἔργων καὶ μεγάλῃ πείρᾳ φέρουσι βέβαια ἀποτελέσματα.

Ἐλέχθη ὅτι ὁ Ἰσπανικὸς κηρὸς προσκολλᾷται ταχύτερον ἐπὶ τῶν νεωτέρων ἢ τῶν ἀρχαίων λίθων, ἀλλ' οὐδὲν ἐκ τοῦ κανόνος τούτου ἐξάγεται. Ὁ Ἰσπανικὸς κηρὸς προσκολλᾷται περισσώτερον ἐπὶ τῶν λίθων, τῶν μὴ καλῶς ἐστιλβωμένων, ἔτε ἀρχαῖοι εἶνε οὗτοι εἰτε νεώτεροι. Ὑπάρχουσι λίθοι, ἐκ νέου στιλβωθέντες, καὶ ὧν ἡ ἀπεικόνισις σπουδαίως μετεβλήθη, ἢ δ' ἀξία ἐμειώθη.

Αἱ ἐπιγραφαὶ εἶνε σπουδαῖον βοήθημα περὶ τῆς ἀρχαιότητος τῶν γεγλυμμένων λίθων, εἰσὶ δὲ συνήθως συντομώταται, συγκείμεναι εἴτε ἐκ γνομικῶν εἴτε ἐκ κυρίων ὀνομάτων. Οὕτως ἐν τινὶ σαρδίῳ, παριστῶντι τὸν Ἡρακλέα ἀναπαύομενον μετὰ τοῦς ἀθλοῦς του, ἐπιγέγραπται ἡ ἐξῆς φράσις· Ἡ ἔργασία εἶνε ἡ πηρὴ ἐν τῷ ἀναπαύσει. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰ κύρια ὀνόματα, διαριετέα εἰς τρεῖς κανόνες· ἐπὶ τῶν Ἑτρουσκικῶν λίθων γράφεται τὸ ὄνομα τοῦ εἰκονιζομένου· ἐπὶ τῶν Ἑλληνικῶν τὸ ὄνομα τοῦ τεχνίτου· ἐπὶ δὲ τῶν Ῥωμαικῶν τοῦ κτήτορος ἢ τοῦ τεχνίτου. Αἱ ἐπιγραφαὶ μεγάλως συντελοῦσιν εἰς τὸν ἐξέτασιν τῆς αὐθεντικότητος τῶν λίθων, καὶ μεγάλη κατ' ἀκολουθίαν ἐπιμέλεια πρέπει νὰ καταβάλληται ὡς πρὸς αὐτάς. Πρέπει νὰ ἐξετάζηται τὸ σχῆμα τῶν γραμμάτων, ἐὰν εἶνε τοιοῦτον ὡς τὰ τοῦ ἀρχαίου ἀλφαβήτου, καὶ ἐὰν συνᾶθῃ πρὸς τὴν περίοδον, ἢ ἀποδίδουσι τῷ λίθῳ, καὶ ἐὰν τὰ γράμματα εἶνε Ἑτρουσκικά. Ἐὰν ὁ λίθος ἀποδίδεται εἰς τὸν ἀρχαῖον Ἑλληνικὸν τύπον, τὰ γράμματα πρέπει νὰ ἀνήκωσιν εἰς τὸ ἀλφάβητον τῆς περιόδου ἐκείνης, καὶ οὕτω καθ' ἐξῆς. Ἐν γένει οἱ ἀρχαῖοι τεχνίται ἔγραφον τὸ ὄνομα των εἰς γενικὴν πτῶσιν, ὅτε ἡ λέξις ἔργον ἐπηκολούθει

π. χ. «Ἐργον τοῦ...» Ἐὰν τὸ ὄνομα εἶνε εἰς ὀνομαστικὴν πτῶσιν, τότε παρελείθη τὸ ῥῆμα οὕτω π. χ. Διοσκορίδης (ὀνομαστικὴ ἡ λέξις ἐπιόσει). Ἡ ἐπιγραφὴ ἀναβιβάζει τὴν ἀξίαν τοῦ λίθου τινὸς, ἀλλ' οἱ παραχαράκται πολὺ προσέχουσι εἰς τὸν τὸν τοιοῦτον τρόπον ἀπάτης. Ὁ λίθος πρέπει νὰ ἐξετάζηται μετ' ἐπιστάσεως, ἀν ἀπαποκρίνηται δηλ. ἡ καλλονὴ τοῦ ἔργου πρὸς τὴν φήμην, τοῦ εἰς δὲ ἀποδίδεται τεχνίτου, οὗτινος ὁ τύπος εἶνε γνωστὸς ἐξ ἄλλων ἔργων. Δέον νὰ ἐξετάζηται ἐτι, ἐὰν ἡ ὕλη ἐκ τε τῆς καλλονῆς καὶ τῆς ἀξίας συναδῇ πρὸς τοὺς ὑπὸ τῶν καλλιτέρων τεχνιτῶν παραδεδεγμένους κανόνας, τοῦ νὰ ἐργάζωνται μόνον ἐπὶ τῶν ὠραιότερων λίθων. Ἐξαιρετικὸς μαρτυρία εἶνε καὶ ὁ τρόπος τῆς γλυφῆς τῶν γραμμάτων· ἐπὶ τῶν ἀρχαιοτάτων λίθων δὲν εἶνε γεγραμμένα ἐπιμελῶς, συχναὶ δὲ εἶνε λίαν ἀσάφῃ. Τὸ ἐσωτερικὸν ὅμως εἶνε ἀριστα ἐπεξεργασμένον, ἢ δὲ στίλβωσις εὐρήται ἐν ἀρμονίᾳ πρὸς τὴν τοῦ λίθου ἐνταῦθα εἶνε ἀπαραίτητον τὸ μικροσκοπίον. Αἱ τῶν λίθων ἐπιγραφαὶ τῶν χρόνων τοῦ Αὐγούστου εἶνε ἀξιοπαρατήρητοι διὰ τὴν ὠραιότητα τῶν γραμμάτων καὶ τὴν ἐντελῆ ἐπεξεργασίαν των, καίτοι μικροτάτων. Οἱ μεγάλοι τεχνίται πάντοτε ἐχάραττον τὸ ὄνομα των οἱ ἴδιοι ἐπὶ τῶν λίθων· Αἱ ἐπιγραφαὶ αὐταὶ, ἰδίᾳ αἱ τῶν χρόνων τοῦ Αὐγούστου, περατοῦνται συνήθως διὰ μικρῶν στρογγύλων σημείων, ἴσων κατὰ τὰς ἀστάσεις καὶ τὸ βάθος. Ὑποτίθεται γενικῶς, ὅτι τὰ σημεῖα ταῦτα ἐτίθεντο, ὅπως δείξωσι τὰς ἀποστάσεις τῶν γραμμάτων, καὶ δώσωσι περρισοτέραν κοινικότητα.

Καὶ τὸ σχῆμα τῶν γραμμάτων χρημεῖ πρὸς ἀνακάλυψιν δόλου. Ἡ ἀνάμιξις Ἑλληνικῶν μετὰ Λατινικῶν χαρακτῶρων εἶνε προφανὲς σημεῖον παραποιήσεως. Τοῦτ' αὐτὸ λεκτέον καὶ περὶ γράμματος διὰ δύο διαφόρων τρόπων ἐν τῇ αὐτῇ λέξει γεγραμμένου π. χ. τὸ σῆμα γεγραμμένον ὡς C καὶ ὡς S ἐν τῇ λέξει COSPIRATOR. Τοιαῦται πλάναι συνήθως ἀπαντῶνται παρὰ τοῖς νεωτέροις τεχνίταις, οἵτινες θέτωσι ἐπὶ τῶν ἔργων αὐτῶν ὀνόματα ἀρχαίων τεχνιτῶν. Εἰσὶν ἐν γένει ἀδιάφοροι γραμματικοί, καὶ κατ' ἀκολουθίαν ὑπόκεινται εἰς πλάνας, εἰς ἃς ἀδύνατον νὰ περιπέσει ἀρχαῖος τεχνίτης. Οὕτω ἀπατηθέντες ἐκ τῆς προφορᾶς τοῦ ὀνόματος ἔγραψεν Διοσκορίδου ἀντὶ Διοσκορίδου. Ὅτε δύο ὀνόματα ἀπαντῶνται ἐν τῇ αὐτῇ πτῶσει, τὸ ἐν εἶνε τὸ ὄνομα τὸ δὲ τὸ ἐπώνυμον· ἀλλ' ὅτε τὸ πρῶτον ὄνομα τίθεται εἰς ὀνομαστικὴν πτῶσιν, τὸ δὲ δεύτερον εἰς γενικὴν, τοῦτο σημαίνει, ὅτι ὁ τεχνίτης ἦτο υἱὸς ἢ μαθητῆς ἐκείνου, οἵτινος τὸ ὄνομα τίθεται εἰς γενικὴν πτῶσιν. Οὕτως ΕΥΓΥΧΗΣ ΔΙΟΣΚΟΥΡΙΑΟΥ σημαίνει, ὅτι ὁ Εὐγύχης ἦτο υἱὸς ἢ μαθητῆς τοῦ Διοσκορίδου. Ἐὰν ἀπαντήσωμεν δύο κύρια ὀνόματα ἐνοόμενα διὰ τῆς προθέσεως ΣΥΝ, σημαίνει, ὅτι δύο τεχνίται ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ εἰργάσθησαν λίθου, ὡς ΑΛΦΩΣ ΣΥΝ ΑΡΕΘΩΝΙ.

Ἐν μόνον παραδείγμα γλύπτου ἔχομεν, ὅστις σὺν τῷ ὀνόματί του δῆλοι καὶ τὸ γλυπτικόν του ἐπάγγελμα, οὗτος δὲ εἶνε ὁ Ἀπολλοδότος, ὅστις παραπλεύρως τῆς κεφαλῆς τῆς Ἀθηνᾶς ἔγραψε: ΑΠΟΛΛΟΔΩΤ. ΑΙΘΟ. Ἀπολλοδότου λιθογλύπτου (ἔργον). Τὰ πλείστα τῶν ὀνομάτων τῶν γλυπτῶν εἶνε Ἑλληνικά. Τὰ τῶν Ῥωμαίων εἶνε γεγραμμένα ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον Ἑλληνικοῖς γράμμασι. Ἀνωφελὲς νὰ προσθέσωμεν, ὅτι λίθος φέρων τὸ ὄνομα γλύπτου ἀγνώστων χρόνων ἢ ἀντικείμενον περιόδου ἀρχαιοτέρας τοῦ τεχνίτου, εἶνε ἐναργῆς παραποίησις.

Οἱ δεξιότεροι μιμηταὶ ἀρχαίων ἐπιγραφῶν παρὰ τοῖς νεωτέροις τεχνίταις ἦσαν ὁ Φλαβίνος Sirletti, ὁ Natter καὶ ὁ Pichler, γλύπται τοῦ 18ου αἰῶνος. Τούτων ὁ πρῶτος, ὅπως δώσῃ ἀρχαίαν ὄψιν εἰς τὰ ἔργα του, ἔθετε τὰ ἀρχικά ψηφία τοῦ ὀνόματός του Ἑλληνιστὶ φτε Φλαβίου τοῦ Σερλίτου ὁ Pichler ἔχαρτε δολοκλήρον τὸ ὄνομα του ΠΙΧΛΗΡ, καὶ ὁ Natter μετέφραζε τὸ ὄνομα του διὰ τῆς Ἑλληνικῆς λέξεως ΓΑΡΟΣ, καὶ ἠπάτησε τὸν Winkelman καὶ ἄλλους. Φιλότεχνοί τινες τῶν δύο τελευταίων αἰῶνων, ἐπόμενοι τῷ παραδείγματι Λαυρεντίου τοῦ ἐκ Μεδίκων, ἔγραφον τὰ ὀνόματά των ἐπὶ ἀρχαίων λίθων ὡς σημεῖον, ὅτι αὐτοῖς ἀνήκουσι. Λέγεται, ὅτι ὁ περιφανὴς Maffei ἐδυσκολεῖσθαι νὰ ἐρμηνεύσῃ τὰ γράμματα LAUR MED, ἅτινα εὖρε ἐγκεχαράμενα ἐπὶ γεγλυμμένων λίθων, ἀνηκόντων εἰς Λαυρέντιον τὸν ἐκ Μεδίκων.

Ὡσαύτως δυνάμεθα τρόπον τινὰ νὰ ὀρίσωμεν τὴν περίοδον, καθ' ἣν ὁ γλύπτης λίθου τινος ἔζη, διὰ τῆς εὐρέσεως τῶν χρόνων, καθ' οὓς τὸ ὄνομα του ἦτο κοινότερον οὕτω π. χ. τὸ ὄνομα τοῦ Ζωσίμου, κοινότερον κατὰ τὴν Βυζαντιακὴν Αὐτοκρατορίαν πάσης ἄλλης περιόδου, δείκνυσι πιθανῶς πως, ὅτι ἡ περίοδος αὕτη εἶνε ἡ ἐποχὴ τοῦ ἐν λόγῳ ἔργου.

(Ἔπεται συνέχεια.)

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΕΓΧΩΡΙΑ

Ἀπερασίθη καὶ ἐνεργεῖται ἐξέλεγχος πλείστον ἐκ τῶν ταμείων. — Ἀνακαλεῖται ὁ τέως ἐνταῦθα τῆς Τουρκίας πρεσβευτὴς Φερδινάνδου δὲ τῆς κυβερνήσεώς του, ἀντικαθιστάμενος ὑπὸ τοῦ Σεμσεδὶν βέη ὡς ἐπιτετραμμένου. — Τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ βραχὴ ἐπὶ τετράωρον ἐν Θεσσαλίᾳ διαρκέσασα, μεγίστη ἀφέλειαν παρέσχεν εἰς τὰ διψῶντα σπαρτά. — Ἐν Ἀρτῇ, διατεινόμενου Ῥωσότη τινός, ὅτι γιγνώσκαι θησαυρὸν κεκρυμμένον πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως ὑπὸ τινος τῶν τότε ἐξεχόντων Ὀθωμανῶν, κατεπέσθη ὁ κάτοχος τοῦ χώρου νὰ ἐνεργήσῃ ἀνασκαφάς, λαμβάνων τὸ 1/3 αὐτός, τὰ ὄ' ἕτερα 2/3 ὁ κ. Ῥωσότης καὶ τὸ δημόσιον. Ἦδη αἱ ἀνασκαφαὶ προεχώρησαν εἰς 3 μέτρων βάθος, καὶ ἀνεκαλύφθη πλάξ, ὅφ' ἦν φαίνεται ὑπάρχει ὑπόγειος θόλος. — Ὁ ἡμέτερος ἐν Σετείῳ τῆς Γερμανίας πρῶτος κ. Manasse ἐδήλωσαν, ὅτι θεωρεῖται τῇ Βιβλιοθήκῃ τῆς Σχολῆς τῶν Βιομηχάνων Τεχνῶν συλλογὴν διαφόρων ἐπιστημονικῶν Γερμανικῶν συγγραμμάτων. — Ἀπερρασίθη τῇ προτάσει τοῦ κ. Πρυτάνεως ἡ μετέβασις ἐπατροπέας ἐκ φοιτητῶν καὶ καθηγητῶν, ὅπως ἀντιπροσωπεύσῃ τὸ ἡμέτερον Πανε-

πιστήμιον κατὰ τὰς ἐπὶ τῇ ὀκτακοσιετηρίδι τοῦ ἐν Βονωνίᾳ ἐορτάς. — Ἐστάλησαν τῇ ἡμετέρᾳ κυβερνήσει: ὑπὸ Ἑυρωπαϊκοῦ ἐργοστασίου δύο ἐπαναληπτικά ἔπλα, ἅτινα δοκιμασθήσονται ὑπὸ συσταθησομένης ἐπιτροπείας ἀξιωματικῶν.

ἘΞΩΤΕΡΙΚΑ

Ἐν τῷ Φρουρίῳ Τριβουρίῳ παρὰ τὴν Ῥώμην, γιγνομένων πειραμάτων δυναμίδος, φυσίγιον ἀναφλεγθὲν προῶρως ἐπλήρωσαν ἀξιωματικοὺς τινας. Ὁ εἰς ταῦτα τὰ πειράματα παρευρισκόμενος διδάσχος τῆς Ἰταλίας ἐμωλωπίσθη ἐλαφρῶς. — Κατ' εἰδήσεις ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, ἀρνηθέντος τοῦ κ. Φωτιάδου, ὅπως δεχθῆ τὴν θέσιν γενικοῦ διοικητοῦ τῆς Κρήτης, προτίθεται ἡ Πύλη νὰ διορίσῃ ἕτερον χριστιανόν, τοῦ κ. Ἀνθοπούλου παυρόμενον ὀριστικῶς. — Ἡ Γαλλικὴ Γερουσία ἀνέβαλε τὰς ἐργασίας της, μέχρι τῆς 15 Μαΐου. — Ὁ στρατηγὸς Βουλανζὲ ἐδημοσίευσεν προκήρυξιν, ἐν ἣ διαμαρτυρεῖται κατὰ τῶν φιλοπολέμων αἰσθημάτων, ἅτινα τῷ ἀποδίδουσι. — Ἡ ἐπέτειος τῆς ἀναχωρήσεως τῶν Τούρκων ἀπὸ Βελιγραδίου ἐπανηγυρίσθη λαμπρῶς, τοῦ πλήθους ἀνευφημήσαντος τὸν βασιλέα καὶ τὸν πρωθυπουργόν. — Ἡ Γαλλικὴ Βουλὴ παρέσχεν εἰς τὴν ἐταιρείαν τῆς τομῆς τοῦ Ἰσθμοῦ τοῦ Παναμᾶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐκδόσεως λαχειοφόρων ὁμολογιῶν. — Ἐξεργάγη στάσις τῶν ἀγροτῶν ἐν Ρουμανίᾳ κατὰ τῶν προχόντων ἔνεκα τῆς πείνης καὶ τῆς ἐφετηνῆς ἀφορίας τῆς γῆς. Λέγεται, ὅτι θὰ ἀποσταλῶν στρατεύματα πρὸς καταστολὴν αὐτῆς. — Ἀγγέλουσι ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, ὅτι ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἀπόφασιν ἔχει, ἂν τὰ διαβήματα αὐτοῦ ἐπὶ τῆς υποθέσεως τοῦ Μητροπολίτου Σερρών δὲν τελεφορήσῃσι, νὰ παραιτηθῇ.

Ἡ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

Ἡ ἐν Νάξῳ μὴ τῶν καλογραϊῶν ἐδήλωσαν, ὅτι θὰ μετάρχη τῆς ἐκθέσεως τῶν Ὀλυμπίων διὰ καλλιτεχνημάτων, ἐστάλησαν δὲ καὶ δελτία ἐπιτροπείων κυριῶν ἐκ Λονδίνου, Βιέννης, Ἀμστερδάμμου καὶ Γιουρτίβου, ἀγγελοῦσάν τὴν ἀποστολὴν καλλιτεχνικῶν ἔργων εἰς τὴν ἐκθεσιν. — Τὰ τοῦ Φιλαδελφείου διαγωνίσματος ἡ ἐπὶ τῶν Ὀλυμπίων ἐπιτροπεία ἐκαθύνησεν ὡς ἑξῆς: Ὁ ἀγὼν ἔσται λυρικὸς κατὰ τὴν εὐρείαν τῆς λέξεως ἔνοιαν δεκτὰ δὲ εἶνε ποιήματα πρωτότυπα καὶ ἀνέκδοτα, ἢ συλλογαὶ ἐκ τοιούτων περιέχουσαι οὐχὶ ἕλασσαν τῶν 400 στίχων, οὐδὲ πλείον τῶν 800 ἐν ἄλλῳ. Ὡς πρὸς τὴν χρῆσιν τῆς γλώσσης ἐπιτρέπεται εἰς τὸν ποιητὴν κατὰ βούλησιν νὰ γράψῃ ἢ εἰς τὴν καθαρεύουσαν τῶν λογίων, ἢ εἰς τὴν δημώδη τοῦ λαοῦ ἢ εἰς μικτόν τι καὶ ἐκλεκτικὸν ἰδίωμα. Τὰ ποιήματα εἶνε δεκτὰ μέχρι τῆς 14 Ἀγροῦστου. Εἰς τὸ ἄριστον κριθησόμενον βραβεῖον θ' ἀπονεμηθῇ χιλιάδραχμον γέρας.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Ὁ γνωστὸς κ. Ζολᾶ, ἐρεθισθεὶς ὑπὸ τῆς κριτικῆς, καταδικασάσης τὸ νέον αὐτοῦ δρᾶμα Germinal, ἐποίησατο ἔρσειν κατὰ τῆς γνώμης ταύτης πρὸς τὸ κοινόν, κηρύξας ἐλευθέραν τὴν εἰσοδὸν τοῦ θεάτρου διὰ μίαν ἡμέραν, καθ' ἣν θὰ ἐδιδάσκητο τοῦτο. Ἐν τῇ ἀμίλλῃ τις πρῶτος νὰ εἰσέλθῃ ἐμωλωπίσθησαν πολλοί, τὰ δὲ χειροκροτήματα ἦσαν πυκνότερα, ἀκουσόμενων πολλῶν φωνῶν ἢ τῆς ἀναρχίας, τοῦ δράματος, ὡς γνωστὸν, ὑπέθεον ἔχοντας τὰς ταλαιπωρίας τῶν ἐν τοῖς μεταλλείοις ἐργαζομένων καὶ τὰς ἐξεγέρσεις αὐτῶν. — Ἐξεδόθη μετὰφρασις τῶν Εἰδυλλίων τοῦ Θεοκρίτου ὑπὸ τοῦ ἐν Παρισίαις Ἑλληνιστοῦ κ. Jules Girard, κοσμομένη ὑπὸ πολλῶν ὑδρογραφήματων καὶ ζυλογραφήματων.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

Κατεσχέθη ὑπὸ τοῦ Γεν. Ἐφόρου τῶν Ἀρχαιοτήτων κ. Καββαδία ἀνάγλυφον, ἔχον ὕψος δύο περίπου μέτρων, καὶ παριστάνον δύο γυναῖκας δεξιουμένας ἀλλήλας, καὶ παρ' αὐτάς ἄνδρα πωγωνοφόρον, ὅπισθεν δὲ τοῦ συμπλέγματος τούτου ἰσταμένην μικρὰν παιδικήν, δούλην πιθανῶς. Τὸ ἀνάγλυφον σύγκειται ἐξ ἑπτὰ τεμαχίων, καὶ εἶνε τὸ κάλλιστον, ὅσον ἐν Ἑλλάδι εὐρέθησάν ποτε,

καὶ τὸ ἀρχαιότερον, ἀναγόμενον εἰς τὸν Δ' ἢ Ε' αἰῶνα π. Χ. Λέγεται, ὅτι τῷ κατόχῳ αὐτοῦ προσηρέχθησαν 60,000 φρ. παρὰ ξένων, ὅπως τὸ πώλησῃ, ἀλλὰ τοῦτο ἔχει ἀσυγκρίτως μείζονα ἀξίαν. — Ἐν ταῖς ὑπὸ τῆς Γενικῆς Ἐφορίας τῶν Ἀρχαιοτήτων ἐνεργουμέναις ἀνασκαφαῖς ἐν Μαντινείᾳ, ἀνευρέθησαν 85 νομίσματα Ῥωμαϊκά. — Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας ἀπεφάσισεν τὴν ἀνέγερσιν Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου ἐν Τριπόλει, ἐν ᾧ κατατεθήσονται αἱ ἀρχαιότητες Τεγέας, Μαντινείας κτλ. — Ἐν Δελφοῖς, ἀνασκάπτων τις τὸ οἰκίπεδόν του, ἀνεῦρε κεφαλὴν μαρμαρίνην ἀρχαίας καὶ ἀρίστης τέχνης, παριστᾶσαν ἄνδρα πωγωνοφόρον, ἥτις ἀπεστάλη τῇ Γενικῇ Ἐφορίᾳ τῶν ἀρχαιοτήτων. — Ἀνεκαλύφθησαν πέντε τάφοι ἐν τῷ παρὰ τὴν ἐνταῦθα δεξαμενῇ ἀνασκαπτομένῳ χώρῳ νεωτέρας ἐποχῆς, περιέχοντες καὶ τινες σκελετοὺς, οἵτινες κατατέθησαν εἰς τὸ νεωστὶ ἱδρυθέν Ἀνθρωπολογικὸν Μοσεῖον.

ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Σ. Ναουμίδην. Τρίκπερι. Παρακαλεῖσθε νὰ ἐμβάσθη ἡμῖν τέλος τὴν ὀφειλομένην συνδρομήν σας. — I. X. T. Κορμπολιερ. Ἀποῦ δὲν εἶς παρουσιάσθη ἀποδείξεις, ἔπεται, ὅτι ἀναμένομεν ἀκόμη. — Κυρία Μ*. Ὀδησσόν. Ἐὰν δὲν σπεύσθητε, οἱ Λεϊμῶναρθοὶ θὰ εἶνε ἐξητηλημένοι. Γνωρίζετε καλλίτερον ἡμῶν, ὅτι τὰ ὄρατα πράγματα διατηροῦνται ὀλίγον καιρὸν. — Φοιτητῆ. Ὑπάρχει δημώδης παράδοσις: Γυνὴ τις ἐκράτε: εἰς τὴν ποδιάν της ὡά, ὅτε τῇ ἠγγέλθη ἡ ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ, ὅσον εἶνε ἀλήθεια, ἀπήνησεν αὐτήν, τῶσον θὰ κοκκίνουσιν καὶ αὐτά: καὶ ἀνοίξασα τὴν ποδιάν της, τὰ εὖρε κόκκινα. — Ν. Δ. Ναυπλιον. Μετεφράσθη καὶ δις μάλιστα. Ἐυχαριστοῦμεν. — Ἐμμ. καὶ Κ. Τ. Δ. Βούτσουσαν. Χριστὸς Βοσπέρις. Εὐάριστος ἐκκλησίας. Ν. Τ. Δ. Ἀναχωρεῖ 2 Μαΐου. — Μ. Α. Β. Σθρον. Δ. Χ. Ἀλεξάνδρειαν. Γ. I. Κέρτα. Ἐμμ. Ψ. Σαράτ. Ἐλήθησαν. Ἐυχαριστοῦμεν. — A. colai che... «Non ti scordar di me». — Μ. Σ. Καρπενησίον. Ἡ συνδρομὴ ὑπογραμτικῶς εἶνε ἐτησίως. Συνεχῶς ἀδυνατοῦμεν νὰ συμμορφωθῶμεν πρὸς τὴν αἴτησίν σας. — Μ. Τ. Ὁ ἀμοιβαῖος ἀπαρσμός μεταξὺ τοῦ Αὐτοκράτορος τοῦ Βυζαντίου καὶ τοῦ Πατριάρχου ἀντηλάσσετο οὐχὶ τὴν μεγάλην Πέμπτην, ἀλλὰ τὴν τῆς Δαικαινησίμου. — P. R. Montpellier. Hebdomadairement. — Ν. Ρ. Μανσοῦραν. Ἐυχαριστοῦμεν. Ἐκ τοῦ προγράμματος ἐμφαίνεται, ὅτι δεχόμεθα γνώμης μέχρι τέλους Μαΐου, ἀλλὰ καλλίτερον νὰ μὴ ἔλθωσιν οἱ δαι ὁμοῦ εἰς τὸ τέλος. — Κ. Α. Τοῦ Ἐδρυπιδου ὁ μὲν πατήρ ἦτο οἰνοπώλης, ἡ δὲ μήτηρ ὀπωροπώλις. Τοῦτο ὅμως δὲν ἐκόλυσε βασιλεῖς νὰ κείρωσι τὴν κόμην των εἰς ἔνδειξιν πένθους, ὅτε ἀπέθανεν.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ἐξεδόθησαν

Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν, Γραφεῖον Στατιστικῆς. Ἐμπόριον τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῶν ξένων Ἐπικρατειῶν κατὰ τὸ 1887. Ἐν Ἀθήναις.

Τῶν μετὰ θάνατον εὐρεθέντων Ἀδαμαντίου Κοραῆ τῆμος ἔκτος, ἐπιμελεῖα Ν. Μ. Λαμαλά.

Ἀρχαιολογικοῦ Δελτίου δύο τεύχη μηνῶν Ἰανουαρίου καὶ Φεβρουαρίου.

Οἱ Κολασμένοι Βοσκοί. Εἰδύλλιον ποιητικῶν Σ. Μ. Σίμου.

Καλλιτεχνικὴ Πίνακοθήκη τῆς «Ἐστίας». Μέρος Δ'. Φυλλάδιον Γ'. Εἰκόνες γυναικῶν Ῥωμαίων, Ἀθηγανίς, Γερμανίς διαποσίνη, Βρεττανικὴ καλλονὴ, Γερμανίς χωρική, Τυρολίς κόρη, Ὀλλανδικὴ καλλονή.

Ἡ Κομμάνα τοῦ Χωριοῦ μου, ὑπὸ Ἰωακείμ Βαλαβάρη. Ἐν Ἀθήναις.